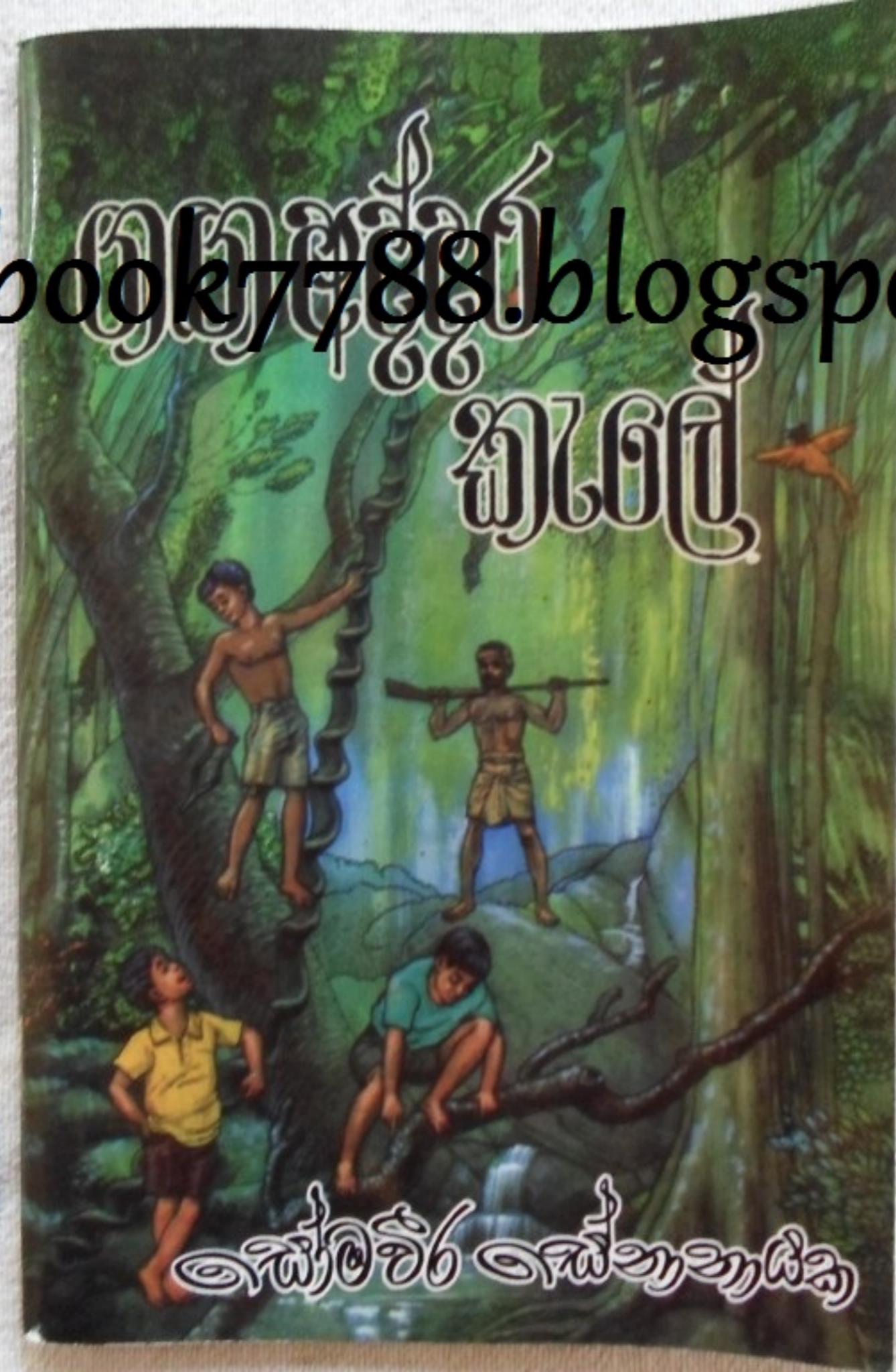

www.sinbook7788.blogspot.com

ඛේරිච් ගයෝගායික

දාම් ජයාච්
ඇදුම් පාඨමා
සදා මාය ඔබියෝප්

භාවිත
භාග්‍ය පිය තිනිසුපු
සුළුම් එකුට
පෙනෙය විභා (1977 මොදුම් භාජනාප-රාජ්‍ය සාම්භාස සම්මානය)
සැපුරී ගෙවල්
සිදු දිය
දුර ද මාය ඔලුමාය
පෙනෙය (1977 මොදුම් භාජනාප-රාජ්‍ය සාම්භාස සම්මානය)
මුළුම් හඳු ගෙ (1983 මොදුම් භාජනාප-රාජ්‍ය සාම්භාස සම්මානය)
මිලදුවෙන් ඔලුමාය
සැර ප්‍රාදායෙන් ඔදුවය

භාවිත සංඛ්‍ය
වැඩ රාජ්‍ය
ඉඩා සහ ඔබිවන සාම්භාසය
උද පැදුර පාංල්
ආධ්‍යා පැදුරුප
දු තු පැදුර
දියුණු උරු ඇතුවය
උද පැදුර පැදුරුප
සැර යෙම් රාජ්‍ය පැදුරුව

විභාග
චිජ්‍යාලියි ඔලුමාය
භාවිත විශාර්ය සහ ඡියලාය
භාවිත වාලුප
චිජ්‍යාලි එජ්‍යා පැදුරු
දී එක් පැදුර සියලුම විවෙකාය
ඡියු පැදුර දැන් පැදුරුව
ඡියු පැදුර දැන් පැදුරුව

1

"සේතන් අයියේ මේ පැවර පහුරු යන කොට මාවත් කොමහාම හරි එකික යන්න ඩිනැ." ගේ ඉවුරේ හිදාගත් මම කිවෙමි.

"එවිව අමි දත්තන් නැ. පැවතර ගන්න ඩිනැ කොරන්ලිස් උන්නැහැගෙනුයි" සේතන් අයියා ඇල්බියියා කදක ගැටුයක් අන් පොරමවත් සයිලින් කිවෙ ය.

"සේතන් අයියා කිවිලවාත් බාජ්පා ඉඩ දෙයි."

"අපොයි අපොයි මට නා බැ. කොරන්ලිස් උන්නැහැගෙන් කොමහාම වෙතත් හාලීන්ගෙන් නම් විසුමක් වෙන්නෙ නැ."

බාජ්පාගේ සහ පුංචි අම්මාගේ රුපකාය එකවර ම මලගේ සිතට නැංගේ ය. මා කුඩා කළ ම තාත්තාන් පුම්මාගේ මිය ගිය පසු මා භැඳි වැසුමෙන් බාජ්පා සහ පුංචි අම්මා ලය ය. සේතන් අයියාත් මහුගේ සහායකයා විනා ජයංස්කරන් බඳින්නෙන් බාජ්පාට අයිති පහුරු ය. බාජ්පා පහුරු බලන්නට එත්තන් ඉද කිට ද්විසකා ය. මහු කරන්නන් තැන තැන ඇවිදු ඉඩම්වල ඇති ගස් මිල දී ගැනීමයි. ඒ ගස් ගයට ඇද යුන් පසු පහුරු බැඳ ගෙන කොළඳ ගෙන යන්නන් සේතන් අයියා සහ ජයංස්කර ය. පහුර කොළඳ තාවලුයට යන වෙලාවට බාජ්පා බස් රියකින් නැගී තාවලුයට යයි.

"කොරන්ලිස් උන්නැහැගෙන් කොමහාම වෙතත් හාලීන්ගෙන් නම් විමසුමක් නැතුදුයි සේතන් අයියා කිවෙ අම් පුංචි අම්මාගේ සැරකම සලකා ය. ඇ ඕනෑ දෙව මෙන් ම එපා දෙවත් බණියි. මට නම් ඉද කිට ගුරී ද දෙයි. එස් කළන්නන් බාජ්පා ගෙදර නැගී විට ය. අම් තාත්තාගේ මල්ලි වන බාජ්පා පුංචි අම්මා තරම සැර නැතා. තාත්තා ද එස් දැයි මට මතක නැතා. තාත්තාගේ

හැඩ රුව මලේ සිනෙහි යම්තමට ඇදී ඇතෙත් අම්මා ගැන නම් මහකයක් ඇත්තේ ම නැත. තාත්තා පිළිබඳ ව මට මහක ඇත්තේ හිටිලර්කට එකට කැපු රෝලන් පිටුපසට බැඳී කොණ්ඩියන් ය. බාජපාට ඇත්තේ දෙපසට කරකැවිය භැං ලොකු උඩු රෝලකි. ඔහු තාත්තා මෙන් කොණ්ඩිය බැඳී නැත. බාජපා බොහෝ විට අදින්නේ ලොකු කොටු පලයකාටි සරමකි. ඉතෙක් ලොකු කළ පටියකි. උඩු කයට අත් දිග මේස් බැහියම අදියි. මෙනක් යන විට එට උඩින් කළ කඩාය අදියි.

"ජයසේකර තමුසේ කියනවා පුංචි අම්මට." මම ජයසේකරට කිවෙමි.

ජයසේකර පුංචි අම්මාට හිතවත් ය. පුංචි අම්මා ද වැඩිපුර විශ්වාස කරන්නේ ජයසේකර කියන දෙයයි. ඔහු පුංචි අම්මාගේ ගමේ ය. ඒ ගම ඇත්තේ අපේ ගමෙන් සැතපුම් දහයක් තරම ඇතින් පිහිටි රුවන්වැල්ලේ ය. ජයසේකර මෙහි ගෙන එන ලද්දේ ද පුංචි අම්මාගේ නැයකු විසිනි.

"හැබේ උඩ කියපෘ, උඩයි හාමිනෙයි එක ගමේ නො" සේතන් අධියා සිනාසුනේ ය.

"වයස කියදා? වයස?" ජයසේකර ඇස කුඩා කර නළල රුඩී කොට ඇසුවේ බැයිරුම් ප්‍රශ්නයකට විසදුම් සොයන පරිදුමැති.

"ඉදා අම්මා උඩ ඒ සැලෙර උපැන්න සහතිකත් බලන්න ගත්තද?" සේතන් අධියා සිනාසුනේ ය.

"වයස දහතුනයි. මම කිවෙමි"

"දහතුන තපුරු ඉලක්කමක්. ගම් පහුරු යනව තියා විනුර පොල් කටුවක් ලගට වත් යන්න හොඳ නැ. ඒ තරම් එපලයි" ජයසේකර කට උල් කර මා දෙස බලා සිටියේ ය.

"මට පින්න පුර්වන්. ගම් එගාචට එනලා වේගාචට් පින්ලා පෙන්නන්නද?" මම ඇසුවෙමි.

"අපායි එපා." ජයසේකර සිනාසුනේ ය.

ඡයසේකර හා සේතන් අධියා වැඩ කරන දෙස බලා සිටිම මට ප්‍රිතියක් විය. මම ගෙට නැමුණු හික් ගහක් දිගේ බඩ ගා අත්තකට තැග හරි බරි ගැහි වාඩි වුණෙමි. අත්ත මත වාඩි වි දෙපා පහළට දමා ගෙන සිටින බැවින් ගම් වනුර මගේ දෙපා සිතල කරමින් ගලා යයි. උණ පදුරු ද හික්, කොට්ටෙ, කැන්දු, අල්බේයා, කදුරු, මිදෙල්ල ආදි ලොකු ගස් ද ගංඉවුරේ ඇති බැවින් මෙ තැන හොඳට හෙවණ ය.

සේතන් අධියා සහ ඡයසේකර පහුරු බදින්නේ ඉණ තෙක් දියේ බැස ගෙන ය. ඔවුන් දෙදෙන අල්බේයා කදන් හා දිග උණ ලි දිය මතු පිට එහා මෙහා කරන්නේ ගොඩි නම් කුඩා කොටු එහා මෙහා කරන තරම් පහසුවෙනි. දහතුන් හැවිරිදි වියේ සිටින මට නම් තනිව බදන්නවත් බැරි තරමට ලොකු වට දෙක් තුනේ අල්බේයා කදන් අධි පනහක් හැටක් දිගු වෙයි.

මා සේතන් අධියා සහ ඡයසේකර දෙස බලා සිටියේ යෝධයන් දෙදෙනකු දෙස බලා සිටින පරිදේදෙනි. සේතන් අධියා අපේ නැයකු නො වූව ද අප කතා කලේ අධියා කියා ය. ඔහු හැද සිටියේ අමුඩායක් පමණකි. වයස හතලිස් පහක් තරම ඇති. කොණ්ඩිය කපා ඇත්තේ කොටට ය. අප එට කියන්නේ පොලිස් කට කියා ය. ඔහුගේ රෝල අගල දෙකක් තරම දිග ය. රෝම කුප ගහණ මහුගේ සිරුරින් දාඩිය බෙරුණේ පැල ගොයම අතරින් වනුර දී ගලා යන ලෙස ය. ඔහුගේ අත් ගොබවල මස් පිඩු ඉලිපිටි ඇති. වයස අවුරුදු විසි දෙකක් තරම වන ඡයසේකර කොට කළිසමක් පමණක් හැද කැප් තොපියක් හිස පැලද සිටියි. ඔහුගේ සිහින් උඩු රෝල හා එම රෝලට මම ආඟා කළේමි. ඔහුට ඇත්තේ සිහින් දත් දෙපෙලකි. ඔහු ඒ දත් ඉතා හොඳින් පෙනෙන සේ සිනාසුයි.

"පහුරක් කොළඹ යනවා."

ගෙ උඩහ බැඳු සේතන් අධියා කිවේ ය. ගෙගේ පන්සල් තොට ලත විංගුවෙන් මතු එහි පහුරක් ගෙ පහළට එයි. අධි විස්සක් කරම පලල අධි පනහක් පමණ දිග ඒ පහුරේ ලි කදන් ප්‍රහාරක් තිබේ. පාවතා පහුරේ හැඳු කුඩා පොල් අතු පැල අසල මිනිසෝක් කිසිවක් උයමින් සිටියේ ය. දිග රිටි රැන් මිනිස්සු දෙදෙනෙක් පහුරේ දෙකෙළවීරහි සිටියන්. මුත් කළේ පහුර ඉවුරට ලං වන විට ගෙ මැදට ගැනීම ය. පහුර ගෙ දියත් සමඟ ඉඛි පා වී ආවේ ය.

ප්‍රේ ගමේ සිට කැලණී ගෙ දිගේ පහුරක් කොළඹ යාමට ද්‍රව්‍ය දෙකක්වන් ගත වෙයි. මේ ගමන විසිතුරු වූන් ත්‍රාසජනක වූන් රසවන් වූන් අත්දුකීම්වලින් සපිරි ඇති බව මා දහ ගන්නේ පහුරුකාරයන් කියන කතා ඇශීමෙනි. එහෙහින් පහුරක හැඳි ගෙ දිගේ කොළඹ යාම මට දුනු මැ ඉතිහාස පොන් ඇති කොලොම්බස්ගේ නාවික ගමන මෙනි. එවන් ගමනක් මා විසින් ද යා යුතු යයි මගේ සින තිහර කියයි.

"අපින් අයදි එනවා"

පහුර දෙස බැඳු සේතන් අධියා කිවේ ය.

"උඩහ තව පහුරු බැඳු බැඳු තිබුණා. ඉක්මන් කළුන් භෞදියි." පහුරේ සිටියෙක් කිවේ ය. ඒ මිනිසා අමුවයකින් පමණක් සැරසි විශාල තොපිපියක් හිසේ පැලද සිටියේ ය. ඒ තොපියේ වට රවුම කුඩාක් මෙන් විසිදුමෙන් ය. පා ජ්‍යාව කිවේ හටිටි කියා ය.

"ගෙ උඩහද?" ජයසේකර ඇශී ය.

"අප පිටත වූන් කරවනැල්ලන්. රුවන්වැල්ල, මාපිටිගම මැදෙගාඩ මේ කොහොත් පහුරු බැඳු බැඳු තිබුණා."

"සයුමල්ලා එකට ගියාත් කොළඹ වෙළෙන්දා ගණන් බස්සාවි. ඉල්ලන ගණනට දෙනව මිසක් ආය පහුර උඩහ ගේන්නයි." සේතන් අධියා කිවේ ය.

"එහෙම උනොත් නා විතර නැහුණටත් යයයි.... එහෙනා අපි යන්නා." පහුරුකාරයා උස් හඩින් කිවේ ඒ වන විට පහුර තරමක් පහළට සේනදු වි තිබු බැවිනි.

"අර යන්නේ පහුරක්. විශේපාලට මින නා ඒක් නැගිල කොළඹ යන එකයි ඇත්තේ." ජයසේකර මා දෙස බලා කිවේ ය.

"නිතුණොත් යනවා තමා" මම කිවෙමි.

"යයි කියල තමා බය"

"මොකද බැරිදි?"

"බැ තමා"

මම හැඳ සිටි කළිසය යලවා හික් අත්තේ රදවා කොට කළිසම පිටින් එක වර ම ගෙට පැන්නෙමි. ඉක්වෙති ව දිය යටින් දුරක් පිනා මතු වී හැරී බැඳුවෙමි. ජයසේකර සහ සේතන් අධියා විශමයෙන් මා දෙස බලා සිටියන්. මම පහුර වෙනට පිනා ගොස් එහි නැගුණෙමි. පහුරුකාරයන් මා දෙස බැඳුවා මිස කිසින් කිවේ නැත. ගෙගේ නාන විට ද අපි - හැම පහුරකට ම පිනා වික දුරක් එහි නැගි යන්නෙමු.

පහුරේ එහා මෙනා ඇවිද්ද මම යලින් ගෙට පැන ඉවුරට පිහුවෙමි.

"විශේපාල ලමයා පිනන්ඩ නා සමර්ථය වගේ" සේතන් අධියා සිනාසුමෙන් ය.

"ලේන් පරිස්සමෙන්. වක්කලංචලට අනු උනාම අමාරුදී. ඇක්වැල්ලේ පය ගැහුවමන් කඩාගහන විලට ම යනවා."

"මං එවා දන්නවා." මම කිවෙමි.

"දන් ඉනින් තෙමේවිට එක් ඇවින් පහුර බදින්ඩ උද්ධි වෙනවා. වැඩ භෞද නා මං ගමනට කතා කරල බලන්නා." ජයසේකර කි ය.

මම ඔවුනට උද්ධි වන්නට වූයෙමි. දිගේ බැස එහා මෙහා යමින් ඇල්බියා කදන් තලුල කිටිම මට මහන් ප්‍රිතියක් විය. ගොඩ ද ඇති බර දියෙහි ද සඟැල්ල වන අයුරු කොකරම් පුදුම දුයි මට සිතියන්.

බාජපා ගෙ පැදර මමින් ම ගෙගන් ඔබිබෙන් දැඩි දූචිලිවල ඇල්පේකියා උදී ගස් මිල දී ගනියි. මුලදී ම හිඟත ආච්චාදයක් ලැබුමට ගස් කපා පෙරෙන සැටි බලා යිටියෙනි. අල්ලුව හඩා බාගෙටට කාපනා ගස් බිම හෙලනු උමින්න් කැම දමා ඇදිමෙනි. එවන් විවෙක මමන් කැසිය ඇදිමිට රැක් වෙමි. බාගෙටට කැපු ගසක් බිම දුම්මට කැඳිය ඇදිම් ඉහා ප්‍රාසර්නාක පත්‍ර්යාක්මික් වෙයි. ගස අනු ඉති නාමා ඔහනා මිහ භාඩි තාව් ගෙනා වින් "දසිං" හඩින් බිම වැමෙයි. ඒ වනා විට අප ඇත්තට දිව යා යුතු ය.

මෙමඟ කුපන ලද සස් ගත හොක් අදින්නේ අලිංගකි. කටට ගත් රිංගල වැළැ කැබැල්ලක ගැටු ගැසු දම්වැලකින් පෙළියා ලි කද ඇද ගැන යයි. "පුරු", "දෙරි", "හිදු" ආදි පිශෙෂන් අලිකාරයා දදන විධාන කට පාඩම් කර ගත් මෙයේ මෙයේ මිනු මිනුවරුන් අලියාට විධාන දදන්නේමු. අපේ විධාන උණ උණ මිනිල ගහක් තරමට ගණන් මෙනා ගනී. අලිකාරයා ගසක් පෙන්වා "පුරු" කි විට අලියා නළල ණබා ගස පැල්පා යායි. "දෙරි" කි විට ඔසවා ගනියි. "හිදු" කි විට භැංචරියි. "පිල්" කි විට ඉදිරි කෘෂිලක් මෙයවා අලිකාරයාට එව උඩිට භැංචිවට උදවි වෙයි. මේ සා දවැන්න සංඛ්‍යා ව්‍යවහාර ඇත්ත සහායකින් මෙන් වූ වැඩි ගොටුසක් කරන පුදුරු එම විශේෂයන් බලා පිටිමු. ඇතැමි දිනහක අලියා ඇදගෙන යන ආලෝකියා කද මින භැංචි යාම ද අපට මෙන් විශේෂයක් ගෙන දදන්නාය එය.

භාෂිතයන් ගස් ලැදීමටත් අලියා අදින පෙකාටස මත නැඟී යාචිරිතා තිබූ භාෂිත වැඩිපුර ම එකතු වහැලන් පොවිලඩ සහ දුම්ඩායිරි ය. මුළුන් ටදෝදහාන් මගේ වයසන් ය. සුම්ඩායිරි ගාස් පාඨිතය ම උග්‍රී. පොවිලඩ නම් පාසල් යන්නේ තැත්. මූලු භම් පියාවන් මිනින් හරක් පටිවිය බලා ගනියි.

2

ප්‍රඟාරු ගම්හාට මට ඇවිසර ලැයික

මා සිහා සිටියේ බාජපාගයන් අවසර ලැබුණත් පූංචි
ඇම්මාගයන් මෙහා ලැබේ ය සියා ය. නැමුත් වැඩි අකුම්පේන
පළ වූයේ බාජපාගයනී. ජයගස්කර නම් සියා සිටියේ තමා
පූංචි ඇම්මාව කරුණු සියා සිටි බව ය. පූංචි ඇම්මා බුරුලක්
පැළවී ඒ නිසා යයි මම ද සිංහලවම්. එසෙන් පසුව ගස්හන්
උධියා සියා සිටියේ මට මෙහාවා ව්‍යුණ ම මෙහාද යි පූංචි
ඇම්මා සිනහ්නට ඇති බව ය. මා ගැන වැඩි නැස්කුම්ප
ඇත්තේ මගේ කාන්තාග මිල්ලි වශයෙන් බාජපාට බැවින්
බාජපා මට හිති දමා යක බැලා ගන්නා බව ය. ගෙස
හෝ පසුරු ගමනාට අවසර ලැබේම මට මහන් ප්‍රිතියන් ගෙන
දන්නේ ය.

"මකාලුවෙන් ආයාව ගොවැටු, හැමදාම කරදත්,
පහුලර යන්වි ද පහුලර යන්විද අභාව. මෙකුවෙන්
සේනන් ඩිංජසදා මකාලුව ගැන ගොඳව බිඟා ගන්වි මිනෑ.
ඡයසේකරණ එකක නැවිල්ලට එහෙම ඉඩ මෙන්න එය..."
බාජ්පා සිංහ ය.

"අපිට මෙකද භැවුමෙන් දෙන්න ම කැලේ ගෙවා වැමෙයි." පංචි අමිමා හිටා ය.

"ඒහෙම කියල පුද්විභා අධික නැති එසේ මා එපායු විශේෂාල ගැන බලා ගන්බ" බාර්පා ති ය.

"බලා ගත්ති මෙහෙත් බලපෑක් යු. දහ් මහ ඉලඟදාරීයක්මෙන." පූ.වි අම්මා කට ඇද කර සිටිය.

"පිස්සුද භාලීන් කට ම රුවුල ගහන් වින් මූණ නෑ."
සේනාන් අධිකා පිහාසුදුවෙකු ය.

මම නියෝගවීම් ඉවතා බලා පිටියෙම්, නැවරු මොනවා කිවිවක් කම් භැඳුදී මට පිණුමෙන් විශේ බලාපාශරාග්‍රාමුන්දා ඉටු වන නිසා ය.

"පුද්‍ර මම බිජ්‍ය වශයෙන් ගොඳුවට එනවා. දැයුලුන්හා නැතුව ගිහින් එන්න මිනා. ආ නිකං අමත් තියා ගන්බ සඳහා." බාජපා මට රුහුයල් දායක් දුන්නේ ය.

දප පිටත් ව යන සැටි බැලිමට සුමනයිරින්, පොඩිබෙන් ට ඉවුරට පැමිණ සිටියන. බාජපා ද කල් තියා ම පැමිණ සිටියේ ය. මගේ මහන් විශ්මයට මෙන් ගෙදර සිටින ජ්‍යි බල්ලා ද තා ඉවුරට දුව ආවේ ය. උ වැඩිපුර ම සිටින්නේ දම වැළකින් බැඳ වුව ද ලිං තෙන තෝ ලිං සැමෙන් ගො උ පැමිණ ඇතා.

"දැඩිත ආවදී?" බාජපා ජීමියා දෙස බලා පිහාසුඟෙන් ය.

ජීමියා තෙදිවි ගාමින් ද බුරමින් ද බිම පහුරු ගාමින් ද ගොඳුයෙන් දේ කියන්නට විය. උ කටක් ද කඩා වැළූණු මන් ද බුල් පිරුණු විශ්මයක් ද ඇති ජීමියා කළ පහැකි එකකි. මම උ මෙන් හිස අන ගා උ අස්වැසුවෙමි.

"විජ්‍යාල පහුරු යන විත්තිය බල්ලාට ඉව වැටිලා." සුමනයිරි කිවේ ය.

අධි විස්සක් තරම පළල අධි සියයක් තරම දිග පහුර ගොඳු යාමට සුදානම් ය. පහුර දෙපැන්තේ උ ලි සිටි මිටි ඇතා. ඒ මැද්ද ඇලිනියා කදන් පෙළ ගස්වා එකිනෙක ඇදා ඇතා. පහුර මැද්ද කුඩා පොල් අතු පැලකි. පාල ඇ හටිටි මුටිටි ද යාල් පොල් තුනපහ ද එළව්ල පාරවල ද මැස්සේදාක්කා ඇ ඇතා. පැලෙන් පිටත ලි කදන් මිත තාර බැරුල් වියනක් තබා ඒ මත ගල් තුනක් තබා ඇත්තේ ලිපක් විශයෙනි.

"ඇතින් දවිස අපි දෙන්න වත් එක්ක යන්න මිනා." ඡයාවිංචි විශ්ම කනට කර කිවේ ය. මම "හා" කිවෙමි.

"රුවල දෙධියන්ගේ පිහිටෙන් ගිහින් එනවලා." බාජපා දැත් උ මිටි උස්සා වැන්දේ ය.

පහුරට නැත පිටි අතට ගත් සේත්‍යන් අධියා දැන් එකිනෙක පැවරා රිටා වැන්දා ය. ඉක්කිනි ව ජයසේකර එස් ම පෙන් ය. මම ද පහුරට නැංගමි. ස්වල්ප වේලාවකින්

පහුර පිටත් වුයේ මැදගාඩ දේවාලය දෙසට හැරී සේත්‍ය අධියා වැන්ද පසු ය.

පොඩිඩි හා සුමනයිරි දුකෙන් මෙන් මා දෙස බල සිටියන. ජ්‍යි බල්ලා බුරන්නටත් වැල්ල පහුරු ගාන්නටත් කකදිරි ගාන්නටත් විය. පොඩිලඩි හා සුමනයිරි උ අස්වසන්නට ගත් උත්සාහය තිශ්ප්ල විය. උ එක වර ම ගයට පැන මා වෙන පිනා ආවේ ය. පහුරට නැඩි උ කකදිරි ගාන්නට වුයේ මාත් එනවා කියන්නා වෙයේ ය. අපි බොහෝ වෙනසය ගෙන උ ගොඩිට පන්නා ගනිමු. එහෙන් ජ්‍යි බොහෝ දුරක් ඉවුර දිමග බුරමින් ආවේ ය. උ නැවති කළ බිරුම මට බොහෝ දුරක් යන නොක් ඇයිනු.

පහුර ගග පහැලට ඇදී යයි. දදකළවලට සිට ගත් සේත්‍යන් අධියා සහ ජයසේකර රිටිවලින් පහුර ගග මැදට ගනිනි. කාලයකින් වැඩි නොවැස්ස බැවින් ගගය් විතුර නිල් පහැකි ය. ගගට වැටෙන ඇලුක විතුර පමණක් බොර වී ඇතා. මා සිතුවේ ඇල පැන්නට වැසි වැටි ඇතා කියා ය.

"ලුපිටි ඇල බොරයි. ඇලේ මැණික් ගරනාට ඇති. මිය ඇල එන්නේ කැලේ මැද්දන්. මිනිස්ස කැලේ භොරන් මැණික් ගරනාට" සේත්‍යන් අධියා කි ය.

ගග දෙපස හෙවත් වුව ද ගග මැදට නම් අවිව වැටෙයි. පහුර ගමන් කරන්නේ ගග මැද නියා අපේ ඇත්තා ඉර එළියෙන් බැටි කයි.

"දුම්බුකඩුව ලං වෙනවා. විජ්‍යාල පහුර භෞදට අල්ලගෙන බය නැතුව ඉන්න මිනා" සේත්‍යන් අධියා කිවේ ය.

දුම්බුකඩුව ගැන මා අසා තිබුණා මිය දක තිබුණෙන් නැතා. එය ඇත්තේ අපේ ගමට සැතුපූම් පහත් පමණ පහැලිනි. ඒ හටියේ ගග දෙපස ම ඇත්තේ කුඩා ගම් දෙකකි. එකක් එගාඩ කුඩාගම ය. අනික මෙගාඩ කුඩාගම ය. නිදායෙස් තැන්නේ ඉඩකඩ ඇතිව ගලා ආ කැලුණී ගග මේ හටියේ දී

සල් කළු දෙපාත්‍ර මැදිව පූරු වී ඇකිලි ගමන් කරයි. ඒ නිසා දෙපාත්‍ර වැනුර පාද රැලි නාගා ගෙල් යැවි උඩ පැහැ දේ. භාවිත් තිදි වැශවයි. එවිට පැහුරට ද වැනුර වදියි. පැහුර පාරුනී විසිනෝහා අවස්ථා ද සුළු ගසා දිය යට ගෙනා ගෙන් ගෙල් පැප්පා අස්සේ ගසා අවස්ථා ද මිනෑ තරම් ධැඩි පැහුරුනාරජයි තියෙනි. නැලුණී ගෙන් අති බිජිපුලු මේ අවස්ථාවට මූහුණ ලදනා අවශ්‍ය මම පැහුර වැරුදෙශී ගෝලා ගෙනියි. පැහුර යුම්බුනුවට සේන්දු වන විට මා කුල පාරිභා හිඹුස්ථිත ඇති මුව ද මම නො සැලි සිටියෙමි. දෙරානින් සිර තු ගෙන් දීමින් භාවිත් නැඟෙනා රු පැහුරට උමින් සෙන්හාට විය. පැහුර එක් සෙකානාකින් යට ගියේ ය. මම පැහුරු දිනා වී වැරුදෙ ලි පාදක් අල්ලා සිටියෙමි. පැහුර වේරාදෙන් පාරුනී උඩව මැති විය.

"දැන් ඉම් භරි." ජයසේකර පැහැලුවටන් කිවේ ය.

පැහුර යය පෙනුවට ඇදි මියේ ය. යෙ දෙපාස ඇති උඩ පැහුරුවල ඇති ගෙට් නැමි ඇත්තේ කර උස්සා ආප ඇස විලා සිටින මිනිපුන් මෙනි. ඒ උඩ පැහුරුවල වැඳු ප්‍රානාන්තේ පුද පෙනෙන්නේ ඉහිමලන විට ය. විශාල ප්‍රානාවේ. යුව්ල රැලුණු වුවුලන් නාගනා හඩ විට විරිස ගෙනින් ඇත්. උන් සිටින යෙන්නේ සෙනිසෙකාප්ටර් යාහා පැවැත්ති. කුදාරු, සිරල, පදානි, ඇඟැල, සික් ආදි ගස යය දෙපාස සිටින මුරකරුවන් වැශන්න. ඇතැම් ගසක අස්සන් යය දියෙනි ගැඹුන්නේ යෙ යා රහස් සෙකාදුරන ගෙනිනි. යෙ සෙදා යාම නිසා සම්පර ගසක මුල් අපට පෙනෙන්නේ ආදු විභිඛන්ත සෙනෙනු මෙනි. නවින් පාඨතාක ඇති විභාල ගස මෙනෙය සෙනෙනුවට පදිංචියට යෙයි.

පැහුරු පැහැලු බ්‍රැස් මිල සිෂ්ණ ද මට තව ම බඩිනි තානා. පෙනාය දානාවල අදාළන පැහු වී ඇතැයි පැඟෙන්නේ ඇත් මු ඉර මෙනිරට පාරුණු ගෙනිනි.

"දාවල් වුණ. විශේෂාල බන් ගැවු භා" ප්‍රස්ථන් අධිකා කිවේ ය.

"පස්ස කනවා"

"අමි කන්න තව වෙලා යනවා. විශේෂාල භන්න."

මා විශේෂ පුද්ගලයෙකු හෝ කුඩා එෙනෙකු හෝ ගලය සලකනවාට මම කැමති නොවීමි. මාත් අමනක් දෙදෙනා වෙන් ම කෙනෙකු විය යුතු යැයි මම සිතුවුව්මි. දෙනුන් වරක් පෙරෙන්න කළ සේන්න් අධිකා.

"එහෙනා අමි තුන් දෙනා ම කමු." කිවේ ය.

පැහුරු ගසන ලද සෙකාලපත්විල බැඳ තිබු ඒ බන් යෙයි තුන ම එක පුමාණයේ විය. මා එනෙක් කැරස ම බන් ගෙවූ ද එය යි. සෙකානෙක් රස ද යන් මම මුළු බන් යෙයිය ම කැමතුව්මි. දිංහල භාල්‍ය බන්න්. පොලාස් ගැටු මාර්වත්, භාල්මැස්සන් බැදුමත්, පොල් සම්බෝලන් බනෙනි විය.

"අද රට මස්සේස්දාක්කා." ජයසේකර මා දෙය බැපුවට කැමති දැයි අසන පරිදිදෙනි.

සෙනෙන් අදුර වැවෙයි. ගය දිය නිසාල මෙයි. රටන් පැහුරු ගමන් කිරීමට මා ආයා කළ ද ය පැහුරු නාගනා බව ජයසේකර කිවේ ය. හොඳින් වැළැල ඇති තැංහා පැහුර නාතර සෙකිණ්. ජයසේකර ගනික ඉවුරට පැහැ ගෙවු දායි ගෙට් කිරීයක් දමා පැහුර ගැටු ගැසුවේ ය. එ තැං පුමායි මෙය් මෙනෙයේ හොඳින් රැඳුම් මාර් දෙකන් එන විට පටවා ගෙන එගායි මෙනෙයි සිය විශාල පාල් පාරුව නිසා ය.

අප නවාතැන් ගන් වැළැල පාථ තැංක් නො වී ය. ඒ අසල තවත් පැහුරු නවනා තිබිණ. තනි තනි ව නවත්වනවාට වඩා මෙස් එක්ව සිටිම තුවුණට යුරු යැයි ජයසේකර සියයි. අප සිටින්නේ තාදුනාන පළාතාන කාලුවට භාවිත් හොරුන් මෘකාල්ලකරුවන් පැලීංණක්නට පුරවනා. සැමුහ වශයෙන් සිටි කළ තනියක් නො දෙන්.

අදුර වැටි ගෙන එදී යෙහි හඩ අදාළ්නාවක් මෙන් ගං ඉවුරෙන් ඇසෙන්නාව විය. වූලන්ගේ ද බස්සන්ගේ ද හඩ අප සිටි නැහාව තුළුරේ සස්වලින් ඇසිණ. නටි රංචුවකගේ පු තීම ද ඒ සමඟ නැඳුණෙය. අහසේ තරු ඇතේ ද ගහ කොළ නිසා තීම එලිය නො වැටෙයි.

වැළි තලාවේ එක් නැහෙක තැබූ ගල් තුනක් මත මෘශ්ඝේසාක්කා භැලිය දුම් දමනු ලන්තැරුම් එලියෙන් පෙනේ. ලන්තැරුම් ඇත්තේ වැළ්ලේ සිට වූ කෝට්ටුවක එල්ලා ය. තටත් මෙවැනි ම එම දෙකක් වැළ්ලේ තැන තැන පෙනේ. අනෙක් හැම තැන ම අදුරු ය.

"කවුද මේ පොඩි එකකුත් ඉන්නේ." එහා පහුරක සිටි මිනිසෙක් අප වෙත එමින් ඇසිය.

"සොරන්ලිස් උන්තැහෙගේ අයියගේ ප්‍රමාදය." සේනන් අයියා කිවේ දිග උල් පිහියකින් පොල් කැබලි ගෙවාමිනි.

ලිනිසා අප අසලින් ඉද ගත්තේ ඇහැක් ඉති මරමිනි.

"මාස දෙකකට විතර ඉස්සර ද්‍රව්‍යක අපි මෙතන ම වායි ගෙ ගත්ත. මට භෞද්‍ය මතකයි. හැන්දැවේ හිටියෙ අපි හතර දෙනෙක් විතරයි. රේ අටට විතර අපි ගිනි ගොඩික් ගහලා දෙල් භැවිතුව. විකකින් බැලින් නම් ආන් අර කට්ටිය ඉන්න හරිය තව ගිනි ගොඩික් තියෙන්නා. යකෝ මෙව්වරු නො හිටිය කට්ටියක් දුන් කොහොන් ද හිතල, මියි දුන් ද ආවේ කියල මං කතා කළා. උන්තර තැ. පස්සේ කට්ටියක් තිබුණ ඒකයි වෝට් එකයි අරන් ගියා බලන්වි. ඔහා නැ මොකක් වන්. තව විකක් බලන කොට ඔන්න රිට එහායින් ඉන්නව තහි මිනිහෙක්. ගියා එතැන්වත්. ඔහා නැ. ම දුන ගත්ත රික වික මාව ගෙනියන්නෙන මිනි පිටිවතියට කියල. ම. ආපහු භැරිල ආව"

මහුයේ කතාව ඇසු මෙගේ ඇග කිලිපොලා ගියේ ය. මම මිහැඳුම්න් යුතුව බලා සිටියෙමි. මහු තිබු හරියේ ගිනි මැලැයක් ද ඒ අසල මිනිසකු ද පෙනායි. ඒ අනෙක් පහුරුකාරයකු බව මා සැක හැර දුන සිටියන් හට ගත් මින්ද යන තෙක් ම ඒ සිපද ඇසිණ.

"ඇයි ද්‍රව්‍යක් මං එහේ තොටුපළ ලය උන්න රේ දහයට විතර." ජයසේකර ද කතාව පටන් ගත්තේ ඇහැක් ඉති මරමිනි.

"කවුද කෙනෙක් ඉන්නව විකක් එහාට වෙන්වි. ම. දියා පැහැට. මිනිහ යනවි. විකකින් මිනිහ ඉන්නව, ගෙයේ එහා ඉවුරෙ. මං ගෙයේ වික දුරක් බැහැල ගියා බලන්වි. මෙන්න මිනිහ ඉන්නව ගෙයේ ඒ ඉවුරෙ එක කකුලයි මේ ඉවුරෙ එක කකුලයි ගියා ගෙන. උස කොට්ටුවර ද කිවිවත් මූණ පේන්නෙන තැ."

ජයසේකරගේ කතාව ඇසු මෙගේ පපුව ගැහෙන හඩ මට ම ඇසිණ. මම නැගිට ගොස සේනන් අයියාත් ජයසේකරත් අතරේ ඉද ගතිමි.

වරින් වර හමා එන සුළුග නිසා උණ පහුරු සර සර ගායි. ඉවුර දිගේ දුව ආ සමහර කුඩා සත්තු ජඩු හඩින් දියට පනිනි. වික වෙලාවකට පසු හද පායා ආවේ ය. රන් තැවියකින් කිර ඇද හැලෙන්නා සේ සද රැස ගෙන්නට විය. සද රැසින් නිසල ගෙ දිය ද රන් පැහැ ගත්තේ ය.

"මෘශ්ඝේසාක්ක කැල්ලක් කාල බුදිය ගනිමු." සේනන් අයියා කිවේ ය.

මම තුළේමිහුත්ව බලා සිටියෙමි.

"විපේෂාල බය වූණාද? පොඩි ප්‍රමාද පහුරු භාවම මිනිසු බොරු භෞලමන් කතා කියනවා. මිව ගණන් ගත්ත එපා. මෙව්වර කාලයක් මම පහුරු යනවා, කට්ටාවත් මට මය කියන විදිහො භෞලමන් හමිබ වෙලා නැ. මිව ඔක්කොම හිත දුරවල මිනිසුන්ගේ බොරු කතා" සේනන් අයියා මෙගේ පිටට තට්ටු කළේ ය.

මෙගේ ගිනේ හටගත් වකිනය කෙමෙන් තුනි වින්නට විය. උපුරුපන ලද පොල් කැබලින් අමු මිරිස් කරුවන් සමග මෘශ්ඝේසාක්කා කු ජයසේකර වෙනත් පහුරුකාරයකු සමඟ තරගයට සිපද කියන්නට විය. වැළ්ලේ වැනිර ගත් මට තීන්ද යන තෙක් ම ඒ සිපද ඇසිණ.

3

ප්‍රඟාලේ ගමනින් පසු මා තුළ පෙර නොවු මෙධරයයක් සහ ගක්තියක් වැඩෙන්නට පටන් ගත්තේ ය. ලොකු මිනිසුන් දෙමදනකු සමඟ කරව කර සිට මා ලත් ඒ අත්දුකීම් සැබැවීන් ම ඉතා විසිතුරු විය. පුරා දින දෙකක් තිස්සේ කැලණී ගත පහළට ගිය ඒ ගමනේදී මම බෝහෝ දේ ඉගෙන ගතිමි. අසා දැක ආවශ්‍ය කර ගත්තෙමි.

මා මුහුණ පැවිසිතුරු අත්දුකීම් සුමනයිරිහා පොඩිඩේ ඉදිවියේ මා විස්තර කළේ අපුරුව වමන්කාරයකිනි. ඒවා ඇසු ඔවුහු ද වෙනත් ලමයි ද මා විරයකු ලෙස සලකන්නට වූහ.

ඒ වන විට පාසල් තිවාඩු කාලය ඇරුණි ද්වස් පහක් ගත වි තිබිණ. මා පහුරු ගියේ තිවාඩු කාලය ඇරුණීමන් සමඟ ම ය. ඒ ගමනාන් පසු මා ලත් මෙධරයය කොතෙක් ද යත් එමතක් බාජපාගේ බයිසිකලයේ ප්‍රේම් කද අස්සෙන් කුඩාක් දමා පැඩිලය කොට කොටා බයිසිකල් පදිමින් සිටි මට දන් සිටි එක මත වාඩි වි බයිසිකල් පදින්න ද පුරුහන.

එදා උදේ නමයට පමණ මම බාජපාගේ බයිසිකලය පැයැමෙන පාර දිගේ යමින් සිටියෙමි. එය උවමනාවක් සඳහා කළ ගමනක් නම් නොවි ය. පාරේ වංගු සහිත පැලැල් ටෙරයෙන් බැඳීමේ ආශාවය, මා තුළ වූයේ. බයිසිකලය නො පැද පැවැල දෙක මත දෙපා තබා ගෙන ටෙරයෙන් පැලැලම බයින විට කන් දෙක හෝ ගායි. පුරු විශ් ගා ගැහෙයි. ඇදුමට සුලං පිම්බෙයි. මට උවමනා එ ලෙස පැලැල් බහින්න ය.

"විශේපාලෝ විශේපාලෝ..."

පොඩිඩේ හඩ ඇසුනෙන් මම තැවතුණෙමි. පොඩිඩේ මහත් වූ කළබලයෙන් යුතු ව දුව ආවේ ය.

"රයෙ රේ අපේ එලදෙනෙකුයි පැටියකුයි තැනි වෙලා. රතු අං දිග වැස්සියි ඒකි ගෙ පැටියයි"

මා බයිසිකලයෙන් බසිදී පොඩිඩේ කිවේ ය. පොඩිඩේගේ හරක් පටිටියේ සිටින වසු පැටියාන් එලදෙනක් මගේ මනකයට තැගිණ. පැටියා තෘප්ති හදය ඇති දුණුරු පැහැති එකකි. වලිගය උස්සා ගෙන දුව පැන ඇවිදින්න උං හරි සමනා ය. එලදෙන රතුපාට ය. අං දෙක දිග නිසා උං තපුරට පෙනුණ්න් කාවච් අනින්නේ තැත.

"කඩාගෙන ගිහින් ද දන්නෙ තැ."

"කොහො යන්නද? කඩාගෙන ගියා නම් කඩ කැල්ල තියෙන්න එපායැ. මගේ හිනේ නොරු ගෙනහින්. අපේ වැට්ටේ කඩුල්ලේ පොලුත් ගලවල තිබුණා."

"අපි කොහොම හරි උන් ව භෞයා ගන්න තිනැ." බයිසිකලය ගසකට හේතුතු කළ මම කිවෙමි."

"අපේ තාත්තා ගියා පොලිසියටත් කියල අංශනමකුන් බලන්න."

"පොලිසියත් නොයයි. අංශනමෙනුත් මොනට හරි කියයි. කොකටත් අපින් නොයමු."

"කොහො කියල නොයන්න"

පොඩිඩේ කතා කළේ ගෙයකයෙනි. මහුගේ දැකින් කදුරු කැටු ඇද වැට්ටයි. මහු කවදත් හරකුන්ට ආදරේ ය.

එදා ගම් කොතැනක් කතාබහ වූයේ හරක් හොරකම ගැන ය. පොඩිඩේගේ තාත්තා වන සියදේරිස් මාමා පොලිසියට පැමිණිල්ලක් කර තිබිණ. පොලිසිය කියා ඇත්තෙන් සැක සහිත අය ගැන දන්වන ලෙස ය. අසට්ලා සැක යයි කි විට පොලිසිය පැමිණ මහුට තළනු ඇඟ. එය

ලිනිපුන් තරහ කර ගැනීමක් පමණකැයි සියදෙශ්‍රීස් මාමා ලිනිපුන් තැනැමට කියැවූ ඇත්තේ නැතිවූයේ රත්තරන් කියයි. එංජනාමට කියැවූ ඇත්තේ නැතිවූයේ රත්තරන් බඩුවක් බව ය. මේ නිසා සියදෙශ්‍රීස් මාමා කළුපනා බඩුවක් ගෙදරට ම වි සිටියි.

මෙත් පොධිවෙත් සුමනාසිරින් ලොකු මිනිපුන් තැනින් තැනැට වි කරන කතා බහු අසා සිටියෙමු. ඒ අනුව එත්තා ගිය කාරණ කිපයක් ම තිබේයි. මහ රේ දොලහට පමණ බල්ලන් බෝරු බව සමහරු කිහි. බල්ලන්ගේ ඩිරුම විශිදු තිබුණේ පාලම ලිංගින් මිනි කනත්ත හරහා කැලය දෙසට ය.

"ඇම කැලේ විකක් සෝදිසි කරමු..." මම යෝජනා කළුමි. අනෙක් දෙදෙනා ද එට එකශ වූහ.

"මතක තියා ගන්න මිනැ අපි මේ හැඳ්පෙන්න යන්නේ හොරු රංවුවක් එකක් වින්තිය. හරක් හොරු මහ ආමාරුකාරයේ. ඒත් මම නම් බය නැ. මං කැලුණි ගගේ හොල්මන්වලට වත් බය නො වෙවිව මිනිහෙක්"

මම ආඩමිචරයෙන් කතා කළුමි. මගේ ස්වරයෙහි පෙර නොවූ දැඩි බවක් තිබේයි.

"අපි එත් දෙක වන වනා කැලේට යන්න තරකයි. මං ලෝ නම් ගෙදර තියෙනවා ලි කඩුවක්." මම කිවෙමි.

"මං ලෝ තියෙනවා පොධි පිහියක්." සුමනාසිරි කොට කළිසම් සාක්ෂුවේ තිබු කුඩා පිහිය අතට ගෙන පෙන්වී ය.

"අපි එම් බල්ලවත් අරන් යමු. උට ඉවත් තියෙනවා." මම කවත් යෝජනාවක් කළුමි.

කැලැටි ඇදාර එහා මෙහා ඇවිද්ද අපට එළඳෙනගේන් පැවියාගෙන් කුර ලකුණු හොයා ගැනීමට අපහසු නො එ ය. ඒ සමඟ ලිනිපුන් දෙදෙනකුගේ අඩි සලකුණු ද වැටි සින්ම අප කුළ බියක් තැති ගැනීමක් ඇති කළේ ය. කෙසේ

වෙතත් අප කැලයට රිංගුලේ ආයුධ සන්නද්ධිව ය. මම එක අතකින් ජීමියා බැඳී දම්වැල අල්ලා ගෙන අනෙක් අතින් කඩුව ගතිමි. සුමනාසිරි අත උල් කළ දිග ලියක් තිබුණේ හෙල්ලක් පරිද්දෙනි. පොධියි අත ද පොල්ලක් විය.

ජීමියා පොලිස් බල්ලලකු මෙන් බිමට ඉවත් අල්ලමින් මා ඇදාගෙන යයි. උ ඇතැම් විටක පදුරු හා කොල අස්සෙන් ද රිංගා යයි. උ මිටි නිසා ගස් අතු අස්සෙන් රිංගීම පහසු ය. රිංගනු බැඳී තැනැ උ බඩ ගායි. එවිට අප ද ආයාසයයෙන් උ අනුව යා යුතු ය.

අප මහ කැලැට්ට ම පැමිණ ඇතැයි තැගෙන්නේ අවට ඇති අදුර තියා ය. හේඩාවක් සේ එකට වැළැකුණු අත පතර අතරින් ඉර එළිය බිඳක් වත් බිමට නො වැට්ටයි. රැස්ස ගස් අප අල්ලා ගැනීමට දැන් විහිදු සොරුන් මෙන් දිස් වෙයි. ඇතැම් ගසක බෙනයක් අසලින් අප ගමන් ගත්තේ අවි අමෙරුරා ගෙන ය. ඒ බෙනයේ සිට සොරුන් හෝ සතුන් හෝ අප වෙත කඩා පතිතැයි අපි සැක කළුමු.

පොලාව ඉවත් කර වට පිට බැඳු ජීමියා හිටි තැවියේ ම මා ඇදේ ගෙන දුවන්නට විය. උ දුවන්නේ කිසියම් ඉවක් අනුව යයි හැඳුණු අපි ද දුවන්නට වූයෙමු. උ කොටයක් යටින් රිංගා එරමිණියා ගාලක් අස්සෙන් දිවිවේ ය. මා පත් වූයේ අලි අමාරුවක ය. එරමිණියා ගාලේ පැට්ටි අත පය සිරි ලේ ගැලුව ද මම ජීමියා අත නො හැරියෙමි. උ දුව ඇත්තේ හෝතඩවකු පසුපස බව අප දාන ගත්තේ පසුව ය.

"මු හින්දා අපිටන් තුවාල වූණා." සුමනාසිරි බල්ලා දෙස බැඳුවේ සිනාසෙමිනි.

කැලයේ කොයි ගහ කොළත් බෙහෙත් තියා මම අතට අසු වූ කොල හා දුළ පොධි කර සිරුණු තැන්වල අතුල්ලා ගතිමි.

ඇදි වැළටින ගෙක් වෙහෙස වුව ද එලදෙන හෝ පැටියා ගැන කිසිදු නොරතුරක් අපට සොයා ගත නො හැකි විය. අප අඩ අදුරෝ ආපසු ආවේ ජීමියා නොද බල්ලකු නොමේ යයි දොස් කියමිනි. එලදෙනත් පැටියාත් සොයා ගැනීමට නො ලැබීම ගැන පොයිඩේ කදුල් සලන්නට විය. අපේ තිරණය වූයේ පසු දාත් අප වෙහෙස විය යුතු බව යි.

අප රිංග ගෙ අද්දර කැලේ එක පැත්තක අහස අල්ලන්ට මෙන් ඉහළ නගින්නේ කදු ගැටයක් නිසා ය. ඒ කදු ගැටය මුදුන් දැවැන්ත කළ ගලක් ඇත. එය අපේ ගම දෙස බලා සිටින අද්දුන මිනිසකු වැන්න. කුඩා කළ මේ ගල් පර්වනය අප සිත තියෙන් තැකි ගැන්වී ය. හැන්දැවට මේ ගල මුදුනට මළානික අවි රෝලක් වැටෙයි. එය රාස්සිගේ අවිව යයි වැඩිහිටියේ කිහි. රාස්සි ඒ ගල මත්තනිහි වී වනා වේලන්නේ ඒ වෙලාවට යයි ඔවුනු අපට කියා දුන්හ. ඒ නිසා අප කදු මුදුන දෙස වැඩිපුර බැලුවේ නැත. වැරදිලා වන් බැලුවේ නම් අප තුළ ඇති වූයේ රාස්සිය දුවුවා හා සමාන තැකි ගැන්මකි.

යළින් හෙට උදේ කැලයට රිංගා හරකුන් සෙවීමට තිරණය කර ගත් නමුදු කැලයේ ඇති රාස්සිගේ ගල හා රාස්සිය පිළිබඳ අදහස් මගේ සිනෙහි වැඩින්නට විය. රාස්සියන් සහ හරක් නොරුන් සිටින කැලයට පිවිසිය යුතු ද තැද්ද යන්න කළපනා කරමින් මම නිදාගත්තෙමි. මා සිහිනෙන් ද දුවුවේ අප හරක් නොරුන් සමග මුහුණට මුහුණ සටන් කරන සැටි ය. රාස්සි අප අල්ලා ගැනීමට අප පසු පස එන සැටි ය. මම ඇගෙන් බෙරෙන්නට ගල් මුල් උඩින් පැන දුවන්නට වූයෙමි. මා අවදි වූයේ ඇද පළ්පළ වැටි දාන හිස් හා වැලමිට බිම ඇහුණු විට ය.

4

පසු දා උදායන ම අපි කැලයට රිංගුවෙමු. මෙවර අපි ජීමියා කැටුව ගියේ නැත. උ භාෂ්කඩුවන් වැනි සතුන් පසුපස පත්නා අපටත් තුවාල කරන බැවිනි.

අපි පත්සල් වත්ත පිටුපසින් කැලයට රිංගුවෙමු. කැලයේ ගති සොබා හරි අමුතු ය. කුඩා පදුරු ඇගෙනාත් අතු පතර විහිදි ලොකු ගස් අඩු ය. එවන් ලොකු ගස් ඇගෙනාත් කුඩා පදුරු එකක් වත් නැත. විසල් අතුපතරින් ගෙන් දැවැන්ත ගස් යට බිම තණ කොළයක් වත් නො වැවේ. සේඛාවක් මෙන් විහිදු යන අතු පතර අතරින් හිරු රැස් බිඳක් බිමට නො වැවෙන බැවින් කැලය තුළ පදුරු ය. එමෙන් ම සිසිල් ය. කාලාන්තරයක් තිස්සේ ඇද වැවෙමින් දිරාපත් වන කොළ රොඩු නිසා පෙසහි මුරුල් ගතියක් ද වෙයි.

"කැලේ එක ගහක් වත් තැනිලු වැඩිකට ගන්න බැරි. හැම ගහක් ම මිනිසුන්ට යිනැලු." සුමනසිරි කිවේ ය.

සුමනසිරිගේ කතාවට අප පිළිතුරු දුන්නේ නැත. කැලයේ වටිනාකම ගැන අප පාසල්දේ උගෙන ඇත.

"තත් මුල් තුනක් ගෙනාව නම් කැලේ ඉදන් ම කන්න තිබුණා." සුමනසිරි කිවේ ය.

"අපොයි වැඩික් නෑ. කවුද බත් බැදැගෙන කැලේ රිංගන්නා. අපි කන්න බොන්න ඕනෑ ආදි කාල වැදුමා වගේ." මම කිවේමි.

"අර තියෙන්නේ කිහුල් පැළයක්. පිති තුනක් කපා ගත්ත නම් මාත බාන්න තිබුණා." පොයිඩේ කිහුල් පැළයක් පෙන්වා කිවේ ය.

"వీరి పితామహ అనుమతి కొన్నాడో లికి. మం జమిలు రద్దువు క్రితించ బాగా దుష్టులు ఆడులే విలి బాధించాలి."

"අම තුන් දෙනාත් ද්‍රව්‍යක ගමගේ මාල බාමු." මෙයිලෝම්.

ఇది గలే ఇలఁడ్ ద ఆసల ల్ని ఖూచిచక్కే ద వీ డి. ఖూచిచేయ పతచచ పతచాక్కే లడ్డరకి. లయ అప ఇల ఆటి కమల్ నియ మణ హైలిమకి. పతచాక్కే కవ్వి ఆహ్నాశ్చ రిం కొర లెవిట్ కి ద క్రిం ఆచచి లిష్ట్రిష్ట్ రిం అంది లెవిట్కి ద కథాలక్కే పలవకి. లినిచ్చ్చ నాదిన్ న్నాభాన్ ఖూచిచచి లయ లెవికి. అప ఇల న్నాతి గైన్సిండ్ ఆటి కారమిన్ నాది హైలింక్ ద ఖూచిచ ఆసల లియ.

ඒප නයින්ට තරමක් හෝ ලං වුයේ අහිගුණයීකයන් ගමට ඇ විට ය. ආපේ වයලස් වූ අහිගුණයීක ප්‍රමාද නයින් බෙලුල් ඔහාගෙන පාලේ යති. ඒප ඔවුන් සැලකුවේ විරයන් ලෙසිනි.

පොඩියේ නයි හැව හෙල්ල අගින් ගෙන එහා මෙහා නැවතුදේ කටින් නයි නළාව ද පියමිනි. ඔහු අභිජුණයේකයකු පරිදැන් හිස ද ඇස් ද දැකිස් ද නැවති ය.

ඇමල් ඇවිද යන අපට පදුරක තිබේ කුරුලු කුඩාවක් දසු වෙයි. බටිටිට කුඩා ගස් දෙබල්වල ඇත්තේ නැද සූලහට වත් තීම නො වැමෙන පරිදිදෙනි. කුඩා තුළ පැටුවින් ඇතැයි අපේ සින් කුහුලෙන් පිරෙයි. අප කුරුලු කුඩාවට එකි බලන්නේ වෙනත් ගස් දිගේ බඩා ගැමෙනි. හිටි හැටියේ ම කුරුල්ලාභ කිරීල්ලත් කොළඳේද් සිට පැමිණ කා ගසන්නට වෙති. තම පැටුවුනට අනතුරක් වෙතැයි යි ඉව් වැටුණු කළක පරිදිදෙන් තුවු ගසන්නටත් රෝ මෝ පියාමන්නටත් නාද කරන්නටත් වෙති. අපි උත්තරන් තෙවෙනි ආයාසයෙන් කුඩාවට එළඹන්නෙමු. ඇයට එඩා මොට ලොකු පැටුවු කුඩාවට සිට කට පාර ගෙන

බලා සිටිනි. අප කුඩාව වෙතින් ඇත් වන තුරු ම මහ ජේදාව කැ ගසනි.

කොල අතු අතරට වි කොල පාටන් වියලි ලි දඩු
මතට වි අං පාටන් ගන්නා කටුස්සන් අපේ දැකට
හසුවන්නේ කළාතුරකිනී. කටුස්සෝ අප දැකින් ම ඔවුන්
ඉහළ පහළ වනහ්නට චෙති.

"උන් ඔය කියන්නේ කොලෝන් වළලන් කෙල්ලන් ගොඩන් කියල. කොලෝලා උන්ට ගහන හින්ද කොලෝලා වළලන්න කියනව. කෙල්ලා එහෙම කරන්නේ නැති හින්ද උන් ව ගොඩ ගන්න කියනව." පොඩිල් දිග්ධී ය

"වලිග දෙමක් හිරුවේ දැකළ තියෙනවද?" මම ඇසුවටම.

三

"උන් ඉන්නේ උස්සට එකාලු. වලිග දෙක හා වෙන තැන මහ වටිනා මැණිකක් තියෙනවලු. ඒක ගත්තෙක් යිනා කෙනෙක් පෝසත් වෙනවලු. හැබැයි මරල ගන්න බැරිලු."

ඉක්බේති ව මම ඒ මැණික ගන්නා සැලී විස්තර කළුම්. වලිග දදක් හිරළවා අල්ලා පතුල සිදුරු කළ මුට්ටියකට දමා වැඩිය යුතු ය. මැණික තිබේ දැයි බැලිමට හිරළවා වරින් වර වමාරා බලයි. එසේ උ වමාරන ටිට මැණික මුට්ටිය පතුලේ සිදුරෙන් පහළට වැටෙයි. එමිට උට එය තිලිය ගො භැක. වලිග දදක් හිරළවා ගො මරා මැණික ගන්නේ එසේ ය.

නැත තැන ගස්වල සිට රහැදියේ කෑ ගසකි. "රසි
රසි රසි රසි සි... සි...." යනුවෙන් නැගෙන ඒ කරවිව
අනුව සූමනහිටි ද කෑ ගසන්හට වූයේ ය. පොඩිලදී
ගසක් වටා කැරකි ගස දිගේ තරමක් දුරට බඩි ගා ර
හැදියෙක් අල්ලා ගත්තේ ය. කුරුලිණියකු තරම් ඇති

මෙම පුද්‍රී සභාපති නාදය උලේ තරමට ගො මටි. එහෙත් අල්ලා ගේ සැලැන් උ ගොඟ විය. රහුදියා එවත් වින්නේ සොෂුයක් ඇතුළු ය. රහුදි කොෂය ඇගිල්ලක් පමණක් දුමිය තැකි කුඩා පසුම්බියක් වැන්න. එහි ඇතුළු පුරුෂ ප්‍රතිඵා මෙන් සුනිද ය. පිටත අම් හා දුමුරු මිශ්‍ර පැහැයක් ගනිමි.

මොක් මොක් මොක් භඩ් නගමින්, පොටිමැරුමෙක් වියලි ගහක කදව කොටන්නේ වඩු පොෂ්ඨිනැඳුන් ගොනකු ලියකට ඇත් යසන කළක මෙනි. යස මුදුන් සිදුරුකින් මිධිනාක් පියැවී ය.

"මිධිනා පැටවී" පොඩිඡේ යස මුදුන බැඳුම්වී ය.

පොඩිඡේ යස දිමෝ බඩි ගාන්නට විය. වියලි ගසේ රු සොෂුයක් වත් නැති. දිරු අනු සිපයක් පමණක් තිබිණ. පොඩිඡේ මිද දුරක් නමිනා විට ගසේ කද සෙලවෙන්නට පටන් ගසේන් ය. යස කුඩා වැම්වනැයි බියෙන් සුමනයි මා දදා බැඳුම්වී ය. මම ඇයි පිය ගොහොලා පොඩිඡේ දදා බිලා සිටියෙමි. සිදුරට එහි බැඳු පොඩිඡේ ඉක්කිනි ව ගසේ කදව සහ සඩායනා සිටියේ ය.

"මෙනෙන්නා නා. බෙන් තියෙන්නා ඇතුළට. සිටි සිටි සදුමද ඇභානාවා." පොඩිඡේ සිටි ය.

"ඹ දා යතින්." සුමනයි උස් යතින් කතා යාම්ලේ ය.

"ඹටම පුද්‍රී වැඩියි වගෙ. තව වික ද්‍රව්‍යකින් අර ගනිනි." පොඩිඡේ ගසෙන් බැඳුවේ ය.

"මිධිනාට එඩා ගොදාට කතා කරනාවා සිරවා." මම සිංහලී.

"ඉස්සරු ම තුළු මිටිස් කවන්න සිනා. එනෙකාට දිව මැදිල සභාපති ඉස්සින් පෙනනාවා." පොඩිඡේ සිටි ය.

මධිනාන්ගේත් ගිරවුනෙන්ත කතාව "මධිනා", "පෙන්නා", "බන් කැවා ද?" "බන් කැවා" වැනි වචන දෙකක් තුනක් වුව ද එය අපට දැනුමෙන් මහා කතාවක් ලෙසිනි.

රාස්සි වි වනන ගල ලෙයට යාමට අපට වික වෙලාවකින් හැකි විය. දුරට පෙනෙනාවට වඩා විභාල පිපුරුම් සහිත ගල් පර්වතයක් වූ එහි කිසිදු අමුත්තක් නැතැයි අපට සිතුනේ ලං වූ විට ය. කුඩා අවදියේ රාස්සියා පිළිබඳව ඇති කළ තැකි ගැන්ම නිසා අප ගලට ලං වූයේ තරමක පැකිලිමකිනි. රාස්සිය ගල අස්සෙන් මතු වි පැමිණ අප අල්ලා ගනිවී යයි යටි සින කිව ද ගල අස්සෙන් මතු වූයේ කුඩා කුරුමිණි සමනකු පමණකි.

"මන්න රාස්සි." සුමනයි විහිජවට කැ ගැසුම්වී ය.

"අයි අහල නැද්ද කතාවල තියෙන්නා රස්සයා රස්සයා පොඩි පොඩි සත්තුන්ගේ වෙශ ගන්නට තියල. මුත් මග හින් වි වෙළන රාස්සි තමා." මම සිවෙමි.

"හැබැද රාස්සිද? දෙන්නා බැවෙටි." පොඩිඡේ හේල්ලය රෙගනා පෙරට පැන්නේ ය.

"නිරපරාමද සත්තු මරන්ඩ එපා. පටි සිදුද්ධවෙනව." මම සිවෙමි.

කුරුමිණියා ඇවිද සියේ ය.

රාස්සිගේ ගල මත ඉදාගත් අපි අවට බිලා සිටින්නට වූයෙමු. ඇතට පැතිර යන කැලයන් ඉන් සිවෙමි ගම්මානයන්, ගම්මානය මැදින් විහිද යන මහපාරත් අපට පෙනිණ. කැලුණී ගෙ නයෙකු මෙන් දශර ගසා ගෙන යන සැරී ද මෙ තැන සිට ගොදාන් නැරීය නැකි ය.

"දමක නැගිනාවා පෙනනාවා" ඇත කැලය දදා විපර්මින් බිලා සිටි සුමනයි සිංහී ය.

අපි ඉතා පිහැකමින් එදෙස බැඳුවටමු. කැලයේ එක් තැනකින් ශිෂ්ටීන් දුමාරයක් අහසට නැගුණේ ය.

"කාගේහරිවාචියක්. සමහරවිට හරක් හොරුන්ගේ ද දන්නෙ නෑ. ගක්කටත් අපි පරිස්සමෙන් යමු. උන් අපිව අල්ලල ගස් බදින්න බැරි නෑ." මම කිවෙමි.

රාස්සිගේ ගලෙන් බැස ගත් අපි වරින් වර ගස්වලට නැග බලමින් දුමාරය ඇති දිසාවට ගමන් කළෙමු. වැඩි දුරක් යන්නට පෙර අප පැමිණියේ කුඩා හේතුකට ය. හේතෙහි දඩු වැටක් තැනත් පැලක් තිබේණ. පැමේ මැස්ස මත මිනිසෝක් තිදා සිටියේ ය. උස මහත සිරුරක් තිබු මහු මුහුණ පුරා රුවුල වවා ගත්තෙකි. ඇදුම වුයේ සරමි කැබැල්ලක් පමණි. ඒ මිනිසා අසල තුවක්කුවක් තිබේණ. හේතෙන් එක් තැනෙක වූ ගිනි ගොඩිකින් දුම් රෝටු ඉහළ තැබැයි.

මම මිනිසා දෙස අප බලා සිටියේ දැවැන්ත දොඩු ගසකට මුවා වි ය. කළ යුත්තේ කුමක්දුයි තිරණය කර ගැන්මට මෙන් අප ඒ දෙස බලා සිටින අතරේ තවත් මිනිහෝක් පැල පිටුපසින් පැමිණ පැලට ඇතුළු වි බිම ඉද ගත්තේ ය. මහු තරුණයෙකි. මහු අත තියුණු උල් පිහියක් විය.

වසු පැවියකු නගන උමිබෑ හඩ අපට හේතෙන් ඇයිණ. අපි එක් වර ම එකිනෙකාගේ මුහුණ බලා ගතිමු. අප තුළ ඇති වූ වියෝගත් කැලමිල්ලක් අපට ම වාවා ගත නො හැකි තරමි ය. රික වෙළාවකට පසු පොඩියේ ආයාසයෙන් කතා කළේ ය.

"අපේ එකාගේ සද්ධේද."

අපි මිනිස්සුන්ට නො දැනෙන සේ ගසෙන් ගසට මුවා වෙළින් වසු පැවියාගේ හඩ ආ දෙස සෙවීමු. පැලට කරමික දුරින් ගොඩිපර ගසක බැඳ සිටි එළඳෙන සහ

පැවියා අපි දුවුවටමු. උන් දුව සැශෙන් ම පොඩියේ ඒ දෙසට දුවන්නට වැයම් කළ ද මම මහු තැවතා ගතිමි.

"කළබල වෙන්න එපා. උන් දූක්කොත් අපිව මරල දමයි." මම කිවෙමි.

"අපි දුවල ශිෂ්ටලට කියමු." පොඩියේ යොළනා කළේ ය.

"නෑ අපි හරක් අරන් යමු." මම කිවෙමි.

"මුන් හරක් හොරු. හරක් කැලේ බැඳෙනා ඉන්න එක්කො මරන්න. තැන්නම් විකුණන්න" සුමනයිරි කිවේ ය.

හොරුන්ට හොරන් දූක්කා ගෙන යාම ලේසි කටයුත්තක් ලොවේ. ඔවුන් දමා ආපසු යාම ඊටත් වඩා අමාරුයි. මෙතෙක් බිම වැකිර සිටි එළඳදන පොඩියේ දුකීමෙන් හෝ ඉව වැටිමෙන් හෝ නැගිටිවා ය. වසු පැවියා පෙරටත් වඩා හඩන්නට විය.

"මම කරන්නම් වැඩක්." මම කිවෙමි.

මම සුමනයිරිගේ පිහියන් රැගෙන පහත් වී ගෙහෙන් ගහට මුවා වෙළින් හරකුන් වෙත ලං වූයෙමි. සුමනයිරි සහ පොඩියේ ඔත්තු බැඳුහ. ගොඩිපර ගහ ලැයට ශිය මම එක වර ම හරකුන් ගේ ලණු කඩා හැරියෙමි. ලණුව කැපුණු බව නො දන් හරක් එනැන ම සිටියහ. පොඩියේ ගනික දුවවින් එළඳදන දූක්කන්නට විය. වසු පැවියා උඩ පනිමින් ද ටිනුම් ගසමින් ද ජේන පුරා දුවන්ට වූයෙන් උඩ ගැන් උත්සාහය මාරයා ඉදිරියේ කළ සටනක් බදු විය.

5

හොර කිප්පල් සිවේ හරකුන් අප විසින් මුදවා ගෙන එම පිළිබඳ ප්‍රචාර ගම පූරා පැතිර ගියේ ය. අප කළ කාරිය අයය කරනුවට වඩා වැඩි දෙනෙක් කළේ හරක් හොරුන්ට බැංක වැදිම ය. තවත් සමහරු කැලය වට්ටා හොරු ඇල්ලීමට යෝජනා කළ හ. පොලිසියට දැනුම් දීමට නවත් අය යෝජනා කළහ. එහෙත් අන්තිමට කිසිවක් සිදු වුයේ නැතු. සිද්ධියේ උණුසුම කුත් වී යත්ම මිනිසුන්ට සියල්ල අමතක වී ගියේ ය.

යලින් කැලයට රිංගිමේ ආකාව අප තුළ කෙමෙන් වැශයින්නට විය. කැලයේ පසෙක අපේ සතුරන් සිරීමන් මුළුන් ආයුධ සන්නාද සොර මුලක් විමන් අප තුළ එක්තරා එකිනයක් ඇති කළ ද අපි කැලයට රිංගුවෙමු. දින කිපයක් කැලයේ කරක් ගසන විට හරක් හොරුන් මුණ නො ගැසුමෙන් අපි කැලය අපේ ජනාචාර්ය බවට පත් කර ගෙනුමු. එහෙත් කොයි මොහොනේ හෝ හරක් හොරුන්ට අපුවෙතැයි බියක් තැනි ගැන්මක් ද අප තුළ විය.

කැලයේ අප සිත් ගත් එක් තැනක් වුයේ දිය ඇල්ලයි. කන්ද මැදිරද රත්තණ පදුරක් අස්සෙන් මිනු වන ප්‍රංශ දිය කදුරක් වෙශයෙන් පහළට ගලා බසියි. වතුර ගලන්නේත් පහත් තැනකට යයි පෙන්වන ලෙසින් තවත් දිය කදුරු කිපයක් රට ම එක් වෙයි. එහෙයින් වික දුරක් යන්නට පෙර සැහෙන දිය කදුක් ගලා බසියි. මේ දිය කදු එක් තැනෙකදී ගල් තලාවකින් පහළට ඇද හැලි අපුරු දිය ඇල්ලක් වෙයි. ලොකු කුඩා ගල් පර්වන රසක හැපන දිය කදු ප්‍රද පැහැදෙන් රුරා ගොස ඇලුක් බවට පත් වී කැලුවේ නො පෙනී යයි. මේ ඇල තැවත මිනු වන්නේ ම මැදින් ගලා බසිමිනි.

දිය ඇල්ලේ සොරාව කැලුවේ වික දුරක් පැතිරවයි. ගල් තලා අදාළ විකිනි, වෙසක් ආදි මල් කුඩා ගැඩියා. ලොකු හැඩියා ආදි පැලුවේ ද වැශී ඇත. කිහිවකු අතින් සාත්තු නො ලබන මල් පදුරු විස්තර කළ නො ගැකි අලංකාර මල් ගට ගන්වයි. කොළයකුත් නො වන දැන්විකුත් නො වන දැන්වට ම ඇලුණු කොළ ඇති කුඩා ගැඩියා හා මහ හැඩියා ද සහා මෙන් පිළිකුලක් නො දක්වන එහෙත් හැඩියෙන් උව සමාන ගෝනුසු මල් ද, රුස් අත්තන ද, තැනින් තැන වෙයි. ගල් මත වූ අක්කපාන කොළයක් ගොනක් ඇතුළට දමා විසා ද්‍රව්‍ය තුන හනරකින් වලන විට මුල් ඇද තිබෙනු අප එ කළ දුටුවේ විය්මයෙනි.

අප දිය ඇල්ලේ පහළ වතුරට පනින්නේ කැඳසම් සරම් ගලවා දමා ය. සිනළ වතුර කද අප ඇය පන සහපවාලයි. වතුරේ එක තැන සිරීයෙන් මාලන් විකනු ඉවිසිය නො ගැකිව උඩ පනින්ට සිදු ටටි. පෙනියෙන් කාවදියෙන් තින්තලයෙන් ගොදුරක් සේ සලකා පප විකකි. උන්ද විකිල රිදුමකටත් වඩා කිතියක් වෙයි. මුලන් හපයා මේ මාලන් අතරින් සිත් ඇද ගනියි. උව ඒ නම ලබන්නට ඇත්තේ බුලන් කෙල මෙන් රණ තිසා විය යුතු ය. විසිනුරු වරුණ ඇති හල්මල් දැන්වි ද තැලැල් ප්‍රද තිනක් ඇති තින්තයන් ද පසු පස වර්ල අයල කළ තිනක් ඇති පෙනියන් ද එප වටා කැරුණකු විදුරුවකින් මෙන් පෙන්නේ.

මාලන් සමය පින පිනා ඇතිවන තෙක් දිය නාහා අපි යලින් කැලයේ ඇවිදින්නෙමු. සතුන් හිත කැලුවේ ඉද හිට ද්‍රව්‍යක හාවික් අපේ ඇය ගැසෙයි. පදුරු උඩින් පැන යන උව පන්නා ඇල්ලීම කළ නො හැක්කකි. තවත් ද්‍රව්‍යක අපට ඉත්තා කුරු හමු වෙයි. ඒත් සහා නැතු. ඉත්තාවේ ලං වුවෙන් උව ඇරු ප්‍රස්ථා විද අපට ඇවාල හරතැයි හැමිමක් අප තුළ වෙයි. තවත් ද්‍රව්‍යක අපට පෙනෙන්නේ තලගොඟයි. උව හාටා විගේ ම අහිංසකයි. කළයායි දිව පාඩුම් හිටින්නට හොඳ ගෙනිනැයි විශ්වාසයක් පවතී.

ඉතුළු ගෙයෙක් පලා ඒ කුලට දමා තලගායි දිවක් ගිල්ල වූ ලමියෙක් අර්ථ පංතියේ සිටියි. හත් අට වරක් පාඩම් කළ ද සිහුට කටියක් මතක නො සිටියි.

ප්‍රූහිජන් ඇදේ තලගායා වශයෙහි යන්න කෙසග සිරුරක් ඇත්තන්ට කියන්නායි. තලගායා ආරක්ෂාවට ප්‍රූහිජට විශයි. සමහර මිනිස්සු උගේ විශයෙක් අල්ලා ප්‍රූහිජන් පිටතට ඇදියි. තම තියුණු නියවලින් ප්‍රූහි බඳා ගන්නා උ පිටතට ඇද ගෙ හැක්කේ හොඳට ම හෝමිජ් වූ කළ ය.

ඇම වරක් නාරී රංචුවක් දුටුවෙමු. උන් ප්‍රූ කියන්නට පෙර අපට ප්‍රූ කියුවුණු නිසා දේ මොහාතකින් පැන සියහ.

සතුන් හිග කැලයේ වන සතෙකු පසුපස පන්නා අල්ලා ගැනීමට අප කුළ ඇති ආගාව බලවත් වෙයි. වන සතුන් තැනි නිසා රේඛට අප සින් ඇදෙන්නේ කැලය කිටුවට මිටිවක බැද සිටින හරකුන් වෙත ය.

පොඩියි අතින හරකෙකු ලිභා ගෙන කැලයට ගෙන එයි. රේඛට හරකාගේ ලැකුව කෙරන් ම ලිභා දමන ඇම උ කුලජ්ප කරන්නෙමු. උ ඔවුන් පහතට නමා අං අමෙරා විශයය උස්සා කකුල් හතර හතර පොලේ ගසා දුවන්නට වෙයි. ඇම උ ලුහුබදින්නට පටන් ගනිමු. වරක් උ අප පසුපස ද එලවයි. එමේ පැන දුවන ඇම ගස් හා ගල් උවට තැග බෙරෙන්නෙමු.

දිග පිටිවල ගැටි ගැසු ලැණු හෝ වැළ් තොජ්ඩු අප ආ වෙයි. ඇම වැදේන් මෙන් ඒ තොජ්ඩු රෙගෙන හරකා පසුපස දුවන්නෙමු. එකෙකු හරකා පන්නන විට උ එන එක සිට බෙල්ලට තොජ්ඩුව දැමීම ඇප සින් ගන් සෙල්ලමියි. එම් සඳහා ඇම ගස්වලට හෝ ගල්වලට මුවා එ තොජ්ඩු දික් හර ගෙන සිටින්නෙමු. ඇතැම් විටක හරකා තොජ්ඩුවක් කෙර ඇති ව පැන යයි.

අප අන්තිම්මිදී හරකා අල්ලා ලැකුවත් බදින්න් උ වෙහෙස වි බිම වැකිරුණු පසු ය. ඇතැම් විටක උ අල්ලා ගැනීමට බැරි වෙයි. ඒ හරකෙකු අල්ලා බැද ගැනීම අයිතිකාරයාට ද පහසු නොවේ.

මේ සෙල්ලමෙන් අප තුවාල උනා ලබන්න් කළාතුරකිනි. වැටිමෙන් හා ගස් ගල්වල හැමිමෙන් අන පයින් ලේ ගලයි. සොරස වැළ් හා එරුමිනියා, කර ආදි පදුරුවල කටු ඇතේ ඇතෙනයි. සරම කඩසම් ඉරෙයි. මේ තුවාලවලට අප බෙමහන් කරන්නේ තැනු. ඒවා ඉඩි ම වේලි යයි.

වැහි කාලයට මිනිසුන් දෙමදනෙකුටත් වඩා උස පිටි නො පොවිවන් නමුන් ඉඩියා කාලයට කැලෙනී ගෙය් වතුර අඩු ය. ගග හිදි තැනීන් තැනු පුලිනනා ද මතු වෙයි. ගැකුරු තැන් ඇත්තේ වක්කලංවල පමණි. ගං ඔවුරේ ඇතුළට නෙරා ගිය තැන්වල ඇති වක්කලං නිල් හා කළේ පැහැයක් ගනියි. මේ වක්කලං උඩින් හික්, කදුරු, දෙමට, කැන්ද ආදි ගස් ගතට තැමෙයි. ඒ අතු දියේ ගැ වෙමින් ගග මැද තෙක් විහිදෙයි. මේ වක්කලංවල මාර්න් සුලබ ය. ඇතැම් දිනෙක ඇම වැළුවක් ම මාර් බාන්නෙමු. කැමේ වැමෙන කිතුල් පැලෙවල පිනි අජේ ඩිලි පිනි ය. තංගුස් පොටවල් ගැටි ගසා ඉමියා බැදී ඒ ඩිලි පිනි අප ගෙදර ගෙන යන්නේ තැනු. පව පුරවා යන්නවා යයි පෙට බැණුම් ඇයිමට සිදු වන බැවිනි. මාර් බාන්නන් ගා ඉවුර හාරා කම්බිල හෝ ගැඩිලිල පැණුවන් ගෙන මලක හැඩියට ඩිලි කටුවේ ඇමිණුව ද එය අජේ ඩිලිභල වෙයි. ඇප මාර් බාන්නන් පොල් කැලි හෝ බින් ඇට් ඩිලි කටුවේ ඇමිනෝනි.

ඩිලි සොකු බිරෝජ ගඩින් වතුරට වැටියි. ඉමියාව උ පාවෙයි. කාලෝ වන් කතාවක් තැනු. ඇප කනා කරන හක් දිය යට සිටින මාර්න්ප ඇංසෙනයි ද එටිට උන්

ඉක්තියේ ම මිනිසා අපෙන් ගොඩයකුත් ප්‍රථා ඇසුමට් ය. අප කුමුරුන් දී කැලේ ගැවශබුද්ධීන් තුමින් නිසා ද ආදි ප්‍රශ්න ඒ අතර විය. අප දෑන පිළිතුරුවිලින් මිනිසා සැහිමකට පත් වූ බව ද පෙනීණ. ඔහු අප සමඟ මිනුරු වූයේ ඒ නිසා විය යුතු ය.

අප ඔහු හැදින් වූයේ වෙඩික්කාරයා නැමිනි. වෙඩික්කාරයා හා කැලේ හරක් ගොරුන් අතර සිඝිද සම්බන්ධයක් නො විම අපේ සකුටට සේතු විය. වෙඩික්කාරයා ගහ ආදර පැලක තේව් වෙයි. ගෙය එගාඩි ලම්ගාඩි යාමටත් මාජින් ඇල්ලීමටත් මුදුව සුස්ස මරුවක් ද ඇත. ඔහුගේ පැල අවට මස්දුලස්සාකා හා බතල ද එළව් ස්වල්පයක් ද විවා ඇත. ඔහු තේව් වින්නන් තනිව ය. බිලි බැමෙන් ද දැල් දීමෙන් ද කරක් ගෙවිය ගැසීමෙන් ද මහු මාජින් ඇල්ලයි. රාත්තාලු විසිප්පන් සිහා බර ලොකු තිප්පිලි මාජින්ට වෙඩි තබයි. මෙසේ ඇල්ලන මාජින් ඔහු කඩ්පලට විකුණයි.

වෙඩික්කාරයා ඉතා ඉක්මනින් ම අපේ සුරාග යකු විය. ඔහු තිප්පිලියන් වෙඩි තබනා අප බලා පිරියේ අවශ්‍ය උදව් පදව් ද කරමිනි. තිප්පිලියන් සිවින්නන් ගෙය වක්කළමිවල ය. උං බර වැඩි මාජිවු නිසා එහා මෙහා යන්නන් ඉතා හෙමිනි. උං විරින් වර කට ඇරුණෙන උච්ච මහු වෙයි. යළිත් දිය යට යයි. උං උච්ච මහු වන විට වෙඩික්කාරයා වෙඩි තබයි.

වෙඩික්කාරයාට ඇත්තේ තුවක්කුවනි. ඔහු මුලින් ම තුවක්කු බවයට වෙඩි ගෙෂන් දමයි. රැලායට පුසපිලි යයි කියමින් පොල් මූඩ් දමයි. ඒ සියල්ල තිරවන ඡස් අව්‍යු සුරෙන් කොටයි. ඉක්තිනිව තිනිමිල සිර ගොඩ කොකා ඇද ඉලක්කයට වෙඩි තබයි.

දිනක් ඔහු ගොකා ගැස්සුව ද තුවක්කුව පත්තු වූයේ නැතු.

54
හැඳුනෙනුයි ද ඇදහසක් අප සූල වෙයි. අපට ඒ අදහස ආමට වෙනෙන මාජ බාත්තාන් නිසා ය. අමි ඔවුන් අසල සිට සාර්ථක සාම්පූහන මින් සාම්පූහන මිනිසා රුස්සක් උසිට විය.

දිනක් අමි ගා ඉවුරේ රුවුවන් ගසකා ඇත්තක් උසිට වි මාජ බාත්තාන් සිවියෙමු. යන්නමට පැහි ගෙන එන රුවුවන් ගැටු හාපා බැලුව ද ඇතුළ නිසා දත් හිටි වැට්ටින්. රුවුවන් ගැටු හාරු බැලුව ඇතුළ නිසා දත් හිටි වැට්ටින්. පැහි සහ ගැහුණු විය අපට විඛා ඉවුලන්ට පැහි සහ ගැහුණු විය අපට වරමිය. එහෙයින් ඉදුණු ගැහුණු රුවුවන් කැමට අපට වරමිය.

මාජ බාත්තාන් සිවියදී ගා ඉවුරේ වියලි කොට්ටුවක් සාම්පූහන් සාම්පූහන් ඇති ගැටු බැලුවෙමු. මිනිසෙක් තුවක්කුවනින් ඇති ගැටු බැලුවෙමු. මිනින් උස මිනිසෙක් තුවක්කුවනින් ඇති ගැටු ඉවුරේන් මතු විය. සිහින් උස මිනිසෙක් තුවක්කුවනින් ඇති ගැටු ඉවුරේන් ඇති සිවියෙදී ඇති සිවියෙදී ඇති ඇති සිවියෙදී.

"හටුද තොටි"

මිනිසාගේ තිසුණු භංඩ එකවර ම ඇසු අප කොනොක් තැකි ගන්නන් ද යන් පොඩිලේ නම් ජ්‍යෙ යා දියට ම වැටුණේ ය. සුම්හාසිරි රුවුවන් ඇත්ත බදා ගත් අතර මම ආයාසයන් යදි සිවියෙමි.

දියට වැටුණු පොඩිලේ එනා ගා ඉවුරට යාමට බිජෙන් ගහ පහළට යන්නට විය. අප තිදෙනාගේ විලාශය දුටු මිනිසා ආයාසයන් සිහාව තද කර ගත්තේ ය.

"ගෙය ගිමුන්නෙන නැතුව ගොඩට එනවලා." මිනිසා උස භාත්තාන් කිවේ ය. ඒ හමබිනි කරුණාවන්න බවක් ඇතැයි අපට සිහිණ. අමි බිජෙන් ද විකිනායෙන් ද යුතුව ගා ඉවුරට පැමිකියෙමු. පොඩිලේ ද අප දෙසට පිනුවේ ය.

"ඉස්කෝමල යන්නෙන නැතුව කැලේ පනින්ව ගෙදා?"
මිනිසා ප්‍රශ්න කම්ල ය.

"දන් නිවායු..." මම සිටෙමි.

"බෝටෑල රහුවනා මෙහාට." වෙඩික්කාරයා කමා සිටි දත්ත මා කැදවි ය. මහු සිටියේ ගහට අධි දෙකක් නාම උචින් තැපිණු නොවීම් අත්තක ය.

"මා නියන් නොට ම මේ නොකාට මෙන්න මෙමකන් භයිතයන් ගෙනාටා." මහු මට දිග පිහියක් දුන්නේන් ය. මම පිහිය අංශ ඇතිව බිලා සිටියෙමි. ගෙත් වික්කලමේ සිටි දුටුන්න මාරවා උචිව මතු විය.

"හම්" වෙඩික්කාරයා කිෂේවි ය. මම වෙර යොදා නොකාට ගැසුවෙමි. මහන් වූ හඩ නාමින් වෙඩිල්ල පිටිරන් ම මේ ජ්ජබාක් ගා දියට ඇද වැවුණෙමි. වරක් යට සිය මම මතු වූ සැමැණුන් නොවීම පිහුවෙමි. වෙඩිල්ල ටැරදි තිබුණ ද වෙඩික්කාරයා ඇති තරම් සිනාසුනේ ය. ඔබට මේ හා ප්‍රමාදයින් සිනාසුණු.

වෙඩික්කාරයා නැති දිනට අපි නාමියම මාල පැල්ලන්නෙමු. ඇතැම් දිනයක අපට ආදෙෂ අසු වේ. උරයෙනු බිඩ බාජනා ගස් දියේ පිනාන උං අතින් ඇල්ලීම පහසු නොවේ. උං ලිස්සා යාමට ගේ හපනා ය. එට උද්ධි එන්නේ උංග් ඇති සෙවල තටුවෙයි.

අමාරුකාරයා ඩුංගා ය. සකා ප්‍රංශී ය. ප්‍රංශී සකා විස හපුරා ය. උං කටුවෙන් අතින පාර සැර ය. ඩුංගෙකු ඇත්තෙනායේ බොහෝ වෙළාවක් යනහුරු වෙළානා දුනෙයි. 'දුලා නැති විඳව කණයා පණ්ඩිතයා' දි කි සේ දුලන් නැති තැන කණයන් පුලුල ය. ඒක් කණයාට වැඩි සැලකිල්ලක් නැත. දුල් විසට නම් ගම් කටුරුනුන් ලොල් ය.

"ඉස්සර බාගෙටි ඇම්බිලා ආපු එකා ලොකුයි. උං ගහට වැවුණා. මූ පොයි එනකක්." පොයිලඩ් බේලි පිත්ත සස්සා කිෂේවි ය.

"මිය දුලා මහ දුලා. ආ දුලා පොයි දුලා." මම සිනාසුණෙමි. ඇල්ලා ගත මාලන් වැළ්වල එල්ලා තබන ගෙර රෙළය ඉලක්කය වන්නේ ඉස්සන් ඇල්ලීමයි. රෝස්

බඩාරෝස් අකුල් පකුල් ඇති නො ගැමුරු දියෙයි ඉස්සන් බහුල ය. අපි මුලින් ම භෞද අමු පොල් අස්තකින් ඉරපු විකක් ගලවා ගන්නෙමු. එක් ඉරපුවක පොල් කැල්ලක් ගසා ඉස්සා සිටින තැනට ලං කරන්නෙමු. ඉස්සා භෙමින් හෙමින් එතැනට එයි. නව ඉරපුවකින් හැඳු මොස්බුල ඉස්සාගේ පිටුපස්සන් එවන්නෙමු. ඉස්සා කද මැදුමෙන් තොස්බුවට අසු වි උඩි එයි.

මෙස් ඉස්සන් ඇල්ලන එනකක් වැඩි සැලකිල්ලට දියට එබෙන් ම වාංශ නැතිව ගොස් ගහට වැවෙයි. මහු ගොඩිට ඒමට කරන ජුම් ගැහීම නිසා ඉස්සේ හැංගෙනි. ඉස්සන් ඇල්ලීම එතැනින් නවතියි.

ඇල්ලා ගන්නා මාලන් ද රෙගන අප යන්නේ වෙඩික්කාරයාගේ පැලට ය. අපි වෙඩික්කාරයා හා එක් වි ද්වල්ට මක්දෙකුක්කා, බිතල, දෙල් භෝ නොස් තම්බා මාල සමග කන්නෙමු. මේ කැම තරම් රස කැමක් ගෙදරදී අපට නොලැබේ.

අපි දිනක් හරක් භොරාගේ කිරිපොල පිළිබඳ තොරතුරු වෙඩික්කාරයාට කිවෙමු. මහු ඒ ආර්ථියන් පුදුම වූයේ නැත.

"මේ කැමල් නිති විරෝධී වැඩි හරියට කොරනාටා. මය කියන මිනිහා හරක් භොරකම් කරනවා. නව මිනිසුපු පොලිසියට භොරන් මැණික් පතල් කපනවා. නව සමහරු කැමල් ගස් වික කපල ලි ඉරනවා. මේවා කොයිවත් වැරදි වැඩි. පොලිසිය වත් ආස්බුධා මහනුරු වත් එන්නේ නැති හින්ද මය කටුරු වත් බය නෑ. මය මිනිසුපු කැමල් යක්කුනට වත් බය ද මම දන්නේ නෑ. කොයිකටත් මේ ලමයිනුන් පරිස්සම් වෙනඩ යිනෑ." වෙඩික්කාරයා කියා සිටියේ ය.

6

පෙ සින් ගත් ඇල දිනක් බොර වී තිබෙනු අපි දුටුවමු. වැස්සක් නැති ව ඇල බොර වූයේ කෙසේ දැයි පෙ තුළ හට ගත්තේ විමතියකි. අපි ඇල දිගේ ඉහළට ගමන් කරන්නට වූයෙමු. වික දුරක් යන අපට මිනිස් කට හඩා පැමිසන්නට විය. අපි පදුරුවලට මුවා වෙමින් හෙමින් එ දෙසට ගමන් කරන්නට වූයෙමු.

මිනිසුන් කිප දෙනෙකු මැණික් පතල් කපනු අපට පෙනිණ. මවුන් ඒ සඳහා තෝරා ගෙන තිබුණේ ඇල පෙනිණ.

පතලය අසල ගොක් කොළයෙන් හැඳු පහත් පැලක් වූ පතර රට තුදුලර් කුඩා වාචියක් විය. වාචිය ඇතුළේ ඉවුම් පිහුම් උපකරණ ද බඩු මුළු ද මිනිසුන්ගේ ඇදුම් ද ඇත. වාචිය අසල එම්මහන් හැඳු ලිපක් මත බත් ගැලියක් පිසෙයි. මිනිසක් ඉවුම් පිහුම්වල යෙදී සිටියේ ය. තව කිර දෙනෙක් පතල් කපමින් සිටියහ. අප තුළ විශ්මයක් නිශ්චිතක් ඇති කරමින් කළින් වාචියේ සිටි හරක් හොරා ද ඔහුගේ උද්ධිකාර තරුණයා ද පතලයේ වැඩ කරමින් සිටියහ. මට එක වර ම මතක් වූයේ වෙඩික්කාරයා කැලය ගැන කි කතාව ය. කැලය තුළ බොහෝ නිති විරෝධී වැඩ සිදුවන බවත් මිනිසුන් කැලය තුළදී නිතියට බය නැති බවත් වෙඩික්කාරයා කිවේ ය.

වික මේලාවකට පසු පතලය දෙසට තව මිනිසක් ආවේ ය. මහු සරමක් සහ මුස්කේට්ටි එකක් ද හැදු සිටියේ ය. වයස පනහක් තරම ඇත. ඔහුගේ අන් රුතුරන් විල්ලේලක් ද කරේ රුතුරන් දම්වැලක් ද විය. මහු

කතා කරන විට රුතුරන් දත්තේ ද පෙනිණ. කජ පැහැකි විශාල පිරුරක් ඇති ඔහුගේ ඇස් රතු ය. ඔහු කතා කළේ ගොරෝසු හඳිනි.

"තව ම මාලාවට ආවේ තැ. ඉල්ලමට එන කොට ම. එන්නා. අර මිනිසු ගොඩපර ගස් වියයක් කපනවා. ම. ඒ පැත්තට යනවා." කි මිනිසා ආපසු සියේ ය.

මහු හිය පසු පතල්කාරයන් කතා කළේ වටපිට බලා මහු නැති බව පසක් කර ගෙන ය. ඒ කතාවලින් දහුණෙන මහු බොහෝ සල්ලි ඇති ව්‍යුහකු බව ය. ගම නාජාවල බවත් නම පොඩි රාලහාමි බවත් ය. කැලයේ හරක් හොරකම් කරවා පිට පළාත්වලට විකුණන්නේන් කැලයේ මැණික් ගරන්නේන් කැලයේ වටිනා ගස් තලා විකුණන්නේන් මහු බව මිනිසුන් කළ කතා බහෙන් දතිණ. ඒ කතාවල හැරියට පොඩි රාලහාමි ඉතා නපුරු ව්‍යුහයකි. මහුගේ ඉණේ හැම විට ම පිස්තෝලයක් ද ඇත. මහුට අකිකරු වන්නන්ට මහු ගෙයි, බණියි. ඇතැම් විට වෙඩි තබයි.

ඒ කතාවල හැරියට අප මහුට අසුව්විහොත් යලි ගැලවීමක් නො ලැබේ. එක්කේ මහු අප වහුදුන් කර ගනු ඇත. නැති නම් අපට වෙනත් සිටිහැරුයක් කරනු ඇත.

"අප මග ඇරුල යමු." සුමනයිරි යෝජනා කළේ ය.

"එන් මෙක අපේ කැලේ." මම කිවේමි. "අපිට බැරී ද ඒ මිනිසුන් ව පන්නල දමන්න."

"එක නම් ලේසි වෙන්න තැ. දන් මහ නපුරු මිනිසු." පොඩියි කිවේ ය.

"මගේ හිත නම් කියන්න ප්‍රත්වන් කියලමයි." මම සැටිර ඇදිටනින් යුතුව කිවේමි.

අප එතැනින් මැන් වි ගමන් කළේ වෙඩික්කාරයාගේ පැල වෙනවා ය. වෙඩික්කාරයා මාර් දම්ල තරුණු තැන් පැල වෙනවා ය.

මසමින් මිදුලේ සිටියේ ය. දුටු සියල්ල අපි මූල්‍ය කිවෙමු. මහු පම කාරියේ නිරත ලවමින් ම අපට කන් දුන්නේ ය.

"ඒ මිනිස්සු මහා හිටපුවාවට. විපේෂාලලාට කැලේ ඉනුරු ගැටිය තියෙන්නා." වෙඩික්කාරයා කිවෙ ය.

"මෙක අඟේ කැලේ. මේ කැලේ ඉදගෙන හරක් හොරක්ම් කරන්නයි වෙන වෙන වැඩි කරන්නයි ඉඩ දුන්න බැ." මම කිවෙමි.

"මය මිනිස්සු පන්නන්න නිතියටත් අමාරුයි. පොලියියෙන් එන කොට භැංගෙනවා. ආයෙන් වැඩි පටන් ගන්නවා. පැන්තුවෙන් පන්නන්නේ කැලේ යක්කුම නමා." වෙඩික්කාරයා කිවෙ ය.

වික වෙළාවක් කළුපනා කරමින් සිටි වෙඩික්කාරයා "යක්කු වාග හොල්මන් කමුණාත් නම් මය මිනිස්සු පැනල යාරි." කිවෙ ය.

ඉක්කි ව අපි හොල්මන් බවට පත් වුයෙමු. පැල අසල තිබු මිදුකු කළ වෙළඳ දෙකක් ගත් වෙඩික්කාරයා ඒ මත යෙකකුගේ මූහුණ ඇත්තදී ය. ඒ සඳහා උපයෝගී වුයේ ග. ඉවුරු සිරිමැටි ය. කළ වෙළඳදී ඇදි ලොකු ඇයේ පිටතට හෙරු දැක්කෙනු තුළ බියක් ඇති කරයි.

"අපි නම් යෙකකුටත් බිය නෑ. මතක ද රාස්සිගෙ ගලට අපි යියා." මම කිවෙමි.

"දන්නවද යකාට ගැහුව කුමාරය ගෙ කනාට. ඒ කුමාරයන් විපේෂාලගේ වයසය. කුමාරයා කැලේ යන කොට යෙකක් භාවිත වුණා. කුමාරයා යකාට ආයුධ වලින් අතින් පැයින් ඔරුවෙන් භාවිත එකකින්ම ගැහුවා. මේ මක්කොම යකා ගෙ ඇඹරි ඇඹරි. කුමාරයගේ නිරහිතකමට යකා සංස්කීර්ණයා..." වෙඩික්කාරයා දිනාසුමන් ය.

අපි යක් මූහුණු ඇදි වෙළඳ දෙකක් ද අත් ඇති ට හින් රෙදී කැබලිවලින් ගසන ලද අමුඩ ද ඇති ට පතලය දෙසට ලං වීමු.

පතල් වායියේ එලිමහන් වූ ලිප මත තිබු භැඳිය බිමට බා තිබිණ. තොදී ගට්ටියක් ලිප මත විය. ඒ අසල කිසිවකු සිටියේ නැත. උයමින් සිටි මිනිසා පතලය අසලට වි බිම ඉද ගෙන සිටියේ ය.

මම පදුරු අස්සෙන් රිංග රිංග වායිය ලුගට සියලුම්. ඉක්කිනිව එක් වර ම බන් භැඳියට අනා දමා අනුරක් ගෙන ආපසු දිවිවෙමි. මා බන් අනුර විසි කළේ අප සැශටි සිටින පදුර අසලදී ය.

සිදු වන්නේ කුමක්දයි අපි බලා සිටිනට වුයෙමු.

පතල්කාරයෝ ද්වල් කුමට වායිය වෙනට ආහ. ඉවුම් පිහුම් කළ තැනැත්තා බන් බෙදන්නට හැන්ද අතට ගෙන මුට්ටියට එක් බලා නළල රැලි කර ගත්තේ ය. ඉක්කි ව මහු එක් වර ම කැගැසුමට ය.

පතල් නමැඩි ගුරා යයි සිතිය භැඳි පුද්ගලයෙක් එ තැනාට දුව ආවේ ය.

"මේ" ඉවුම් පිහුම්කාරයා බන් මුට්ටිය පෙන්වේ ය.

"යක්ක් පදුරු ගාලා. මේ ඇගිලි පාරවල්."

"අම්මප භැංචිව." බාසුන්නැගේ වට්ටි බැලුවේ බියයෙන් තැනි ගෙන ය.

"මිනිස් ඇගිලි වලේ නෙමෙයි. මෙ අමුණුයි." තව කොනෙක් කිවෙ ය.

"මිට කළුනාන් බන් භැඳිය මුර කළා ය." ඉවුම් පිහුම්කාරයා තරඟන් කනා කළේ ය.

"යක්කු පෙරෙනයා අනා ගාපුව කාල ලෙවික් භැංචියි ද දන්නෙන් නෑ." එත් මිනිසෙක් තනයාවුවෙන් කනා කළේ ය.

"ඒ ප්‍රූණුට මට නා ඩොදුට ම බඩුනියි."

"උධින් අයින් කරලා කමු."

"අනෙන් මට නා බැ."

"බඩුනින්නේ මැගෙරන්නේ නැතුව කාල ම මැගෙරමු."

"මන්න මහෙ සින එකක්"

සමහරු බෙතුන් භෞදින් කැඳා. සමහරු නො කැඳා. අප මේ සියල්ල බලා සිටියේ තද කර ගත් සිනාට අශේෂ ය.

ද්‍රව්‍ය කැමෙන් පසු සමහරු තැන තැන වැකිර සිටියහ. වැඩිදෙනෙක් සිටියේ අඩ නින්දේ ය. හරක් භෞදා ගසකට පිට දී ගෙන දැනක් හාර හාරා සිටියේ ය.

මම බොරුපු අපුරක් ගෙන සරස් හඩින් දමා ගැසුවමේ. හරක් භෞදා තිශැස්සි වටපිට බැලුවේ ය. සුමනසිරි ද ගල් අපුරු පාරක් දමා ගැසී ය. පුන් තැනින් නැගිටි හරක් හෞදා බියෙන් තැනි ගත් ලෙසින් වටපිට බැලුවේය.

යක් මූණ ඇදි වළද හිසේ දමා ගත් පොඩිඛි සිටියේ සුදානමිනි.

හරක් භෞදා තම රුවුලන් දිග කොළඹියන් පිරිමදිමින් කුතුහලයෙන් බලා සිටියේ ය. අමුඩයක් පමණක් භැඳ සිටි මහුගේ ඇග පුරා මඩ තැවරි ඇත. මම පදුරු සැයැවී ගසක ඇත්තක් වේගයෙන් සොලවන්නට විමි. එක වරම යටි ගිරියෙන් ඩු තැබූ පොඩිඛි මිනිසාට යමිනමට පෙනෙන සේ පදුරු අතරින් පැන දිවිවේ ය. හරක් භෞදා පතලය දෙසට දුවන්නට පටන් ගත්තේ ය. අපි ද පැන දිවිවෙමු.

වික දුරක් දිවු අපි නැවති හති අරින්නට වුයෙමු. අප තියදෙනා තුළ පැවතියේ ජයග්‍රාහී සංනෝෂයකි.

"අපි භෞදාන් භෞදාන් දිහින් බලමු මොකද වෙලා තියෙන්නේ කියලා." මම යෝජනා කළුම්.

අපි හඩ නො නැගෙන සේ ගසන් ගසට මුවා වෙමින් පතලට ලං වුයෙමු.

හරක් භෞදා ඩීම වැටි සිටියි. සෞත්‍රිර සිහු වට කොට සිටියි. එක් තැනැත්තෙක් මතුරයි. තව කොනෙක් පවත් ගසයි. මහුවූ හැම දෙනා ම වරින් වර බියෙන් සැකයෙන් අවට බලති.

"යක්කු පෙලරුතයා අත දාපු බත් හැලියෙ බත් කාපු එක් වැයද්ද?" එක් තැනැත්තෙක් කිවේ ය.

"මේක නම් යක්ෂ දිස්ටියක්. කැලේ ම ඉන්න මුන්නැහේට මෙහෙම නම් අපිට කොහොම වෙයිද?"

වික වෙලාවකට පසු හරක් භෞදා සිහිය ලැබුවේ ය. මහුගේ සිරුරෙන් දායිය බෙරුණේ දිය උල්පත් ඇග අනුමෙන් මතුවන කළක පරිදෑදනි. මහු ආයාසයෙන් නැගිටි ගසට පිට දී ඉදගත්තේ ය.

"මොකද වුවන්?" එක් කොනෙක් ඇසුවේ ය.

"මුලින් ම සර සරස් ගාලා බොරුපු කැටි වැදුණා. එ ලැයට මම නැගිටිවා. එට පස්සේ අලි ගල් විසි වුණා. වැවෙන සද්ධේ මිසක් වැවෙන දෙයක් නැ."

"දිස්ටිය තෙ." මිනිසේක් කිවේ ය.

"එට පස්සේ මම නිකමට බැලුව අර පදුරක් දිහා."

හරක් භෞදා කියන් ම මිනිසු එකාට එකා ලං එ භෞදාන් පදුරු දෙස බලා ඉවත බලා ගත්ත.

"මං දැක්කා ඇග පුරාම මයිල්. කර ම කරයි. මිටියි. ඇස් මේ වගේ විශාලයි. දත් මෙහෙම දිගයි. නියමයාතු දොඩිම් කුටු වගේ උල්. තව පොඩිඛින් මගේ බෙල්ල කඩා ගත්තට. අනා අජ්පා... මට නම් බැ... මං නා ආය මෙහෙ ඉන්නේ නැ. මං කැලේ අතැරලා යනට යනවීමයි."

මහුගේ කොට දාප තුළ සිනා නැංවි ය. එහෙත් අපි සිනාට තද කර ගෙන සිටියෙමු. පොඩිඛි පිළිබඳව මහු කරන්නේ කොතරම් බොරු විස්තරයක් දැයි අපට සිහිය. භෞදාන් අවතාර සහ යකුන් ගැන කියන කුවුරුතුන් මෙසේ විය යුතු ය.

"කැලේ ම නිවන් වෙන උමින් කැලේට බය නම් ආය ඇපි විහුරක් කොහොම ද ඉන්නේ?" එක් මිනිසේක් ඇඟුම්විය.

මුළුන් කතා කරන තැනට බුස්කේක්ටිකාරයා පැමිණියේ ය. "පොඩී රාභ්‍යාම් එනවා." මිනිස්සු කසු කුසු ගැන. භෞමරන් කැලේ ගස් කපා ලි ඉරන තැන සිටි ඔහුට කිසිවකු ගොස් පැහැවිධය කියන්නට ඇත.

"මොකද මියි. මොකද?" උස් හඩින් ඔහු කතා කළේ ය. ඔහුගේ හඩ බෙහෙවින් රථ ය. ඇපි පදුරු අස්සේ සැහැවුණුම්.

"යකාට බය නම් සොහොනා ගෙවල් හදන්නේ තැ මියි."

සරම පැත්තාක් ඔසවා ගන් පොඩී රාභ්‍යාම් ගුගුලේ ය. ඔහු ඉංසේ සාගවා සිටි පිස්තෝලය අනට ගත්තේ ය.

"එක යකොකුව වන් මං බය තැ. යකාට මන්තරන් මං දන්නට. යකාට වෙඩි කියන්ඩින් මං දන්නට. වැඩ කරපල්ලා."

"අනේ ඇපිට බැ. මේ කැලේ හිටියෙන් ඇපි ව යක්කා ගහළ මරයි." හරක් භෞරා නැගිටිටේ ය.

"දිංල මිහාම ගියාම ලි ඉරුමිකාරයාත් යයි. ගස් කැපිලිකාරයාත් යයි. ඒවට ඉඩ දෙන්ඩ බැ. කොහොදි මය යකා දැක්මක. පෙන්නපල්ල මට."

පොඩී රාභ්‍යාම් වටපිට බැඳුවේ ය. ඇපි බියෙන් තැති ගත්තෙමු.

"එක්කා ඇපි දිනුම්. නැත්තම් ඇපි ඉවරයි. මම කෙදිරුවෙමි."

"කරන භෞලමනක් කරල පැනල යමු." පොඩිඛේ ඩිලේය.

අපි යෙළන් බොරදු පාරවල් ගැසුවෙමු.

"ඇපායි." කී මිනිස්සු අතට ඇසුවන ආයුධ සහ රදි රගෙන අමුඩ පිටින් පැන දුවන්නට වූහ.

පොඩිමධි යක් මූණු වළද නිසේ දමා ගෙන පදුරු අස්සේන් පැන දිවිවේ ය. එය දුටු පොඩී රාභ්‍යාම්ගේ කට ඇටි ඇස් උඩ ගියේ ය. මිනිස්සු දුවන දෙස හැරි බැඳු පොඩී රාභ්‍යාම්ගේ දුවන්නට පටන් ගත්තේ ය.

පදුරුවලින් එළියට ආ ඇපි සංන්තෝෂය වැඩිකමට ඇත්තට ම යක් නැවුමක් නැවුවෙමු. ඉක්තිනි ව පතල් වාචියේ ඇති බඩු මුවිටු කවරේ දැයි පිටික්සුවෙමු. ඉල්ලම් කුරු තුනක් ද උදුලු හතරක් ද පතලය අසල විය. භාල් ගෝනියක් ද එශ්‍රු මිරිස් තුන පහ ද පරිජ්‍ර කරවල භා සිනි තේ කොළ ද ඉවුම් ඔහුම් උපකරණ ද වාචිය තුළ තිබිණ. ඇපි ඒ සියල්ල වෙඩික්කාරයාගේ පැලට ඇද්දෙමු.

ඇප සිදු වූ සියල්ල වෙඩික්කාරයාට විස්තර කළේ දුඩී ආශ්වාදයකිනි. හරක් භෞරුන්ට දුඩුවමක් දීමට හැකි වීමේ සතුව ඇප තුළ උතුරා යමින් තිබිණ.

"මං භෞරෙන් වක්කේම බලා ගෙන සිටියා." වෙඩික්කාරයා සිනාසුමෙන් ය.

ඇප තුළ ඔහු කෙරෙහි වූ ඇල්ල තවන් වැඩි වන බවක් ඇපට දැනිණ.

"නිතියට කරන්න බැරි වෙවිව දේ පොඩී උන් විකක් අතින් සිද්ද වෙවිව එකතේ වැඩි. මිකනෙ කියන්නේ හැම සැරෙකට ම වඩා සින් සැර ලොකුද කියල." වෙඩික්කාරයා කිවේ ය.

7

පාසල් නිවාඩුවේ අන්තම දින කිපයේ මහ වැසි පටන් ගන්නේ ය. අපේ පැත්තට වැසි පටන් ගත්වීට ආකාසේ හිල් වූ ලෙසින් වැසි ඇදහුලෙයි. ඇස් දිස්වීයේ ඇත්තේ කාල ම කර වලාකුළ ය. ගෝධ ගල් පර්වන යන්නා සේ එවා, අහස් එහා මෙහා යයි. විදුලි කොට්ඨාසි. හෙතු පුපුරයි. ඇස් නිලංකාර මෙයි. කන් කුණ ගායි. නිතර ම වැස්ස ඇද හැඳුවේ.

අපේ ගම් කිසි කොනාකු වැස්සට කැමති නැතු. කුලිකාරයන්ට කුලි වැඩ නැතු. රබර කිරි කපන්න ද බැරි ය. භාවිතාන් ද පාම ය. ඒ නිසා කුවුරුත් කරන්නේ ගෙවල් ඇතුළට වී නිකවේ අන තියා ගෙන බලා සිටිමයි. කුකුලෝ නොන බටියන් වී අඟ පිල්වල ලැබිණි. හරක් ගස් යටට වී ඔහේ සිටිමි. බල්ලේ උප ලග කපු කටිති. බල්ලේ ඉස්තෝප්පු මුළුවල තිදුති. උන්ට පණ ඇති බව හැගෙන්නේ ඉද හිට කරන කන්පාට ගැහිල්ලෙන් සහ කැසිල්ලෙනි.

වැසි පටන් ගත්තාට පසු කැලයේ රිංගන්ට බැරිවීම ගැන මා තුළ පැවතියේ දැඩි ගෝකයකි. අපේ හිත මිනු වෙඩික්කාරයා ද දින කිපයකින් ම දුටුවේ නැතු.

මම ඉස්තෝප්පුවේ පුවුවක් උඩ ඉද ගෙන වැස්ස දෙස බලා සිටියෙමි. නිවාඩු දුන් දා සිට ම එකට සිටි පොයිඳී සහ සුම්නාසිරි වෙතින් වෙන් ව සිටිම ද දැඩි දුකක් ඇති කරයි. ඔවුන් බැඳුමට යාමේ උවමනාට බලවත් මුව ද වැස්ස නිසා යා නොහැකි ය.

බාජපා ද වැස්සට බැණ වදිමින් ගෙ තුළ එහා මෙහා ඇවිදියි. මහු වරින් වර ඉස්තෝප්පුවට ආවේ මුළන් කෙළ ගැසීමට ය. ජයසේකර ඉස්තෝප්පුවේ ලොටි බංකුව මන

ඉද ගෙන පත්තරයක් හඩ නාග කියවයි. මහුට සිනෙන් අකුරු කියවන්නට බැරි ය.

විශාල හබරල අත්තක් ඉහට කර ගත් සේතන් අධියා සරමත් කැටි කර ගෙන පාර දිගේ පැමිණ ඉස්තෝප්පුවට ගොඩ විය. දදා පැඩිය මත හැජ්පා මහු කුඩාලන් ගලවා දමා ගෙට ඇතුළු විය.

"ගය දෙගාඩ තාලා ගෙන එනවා. කාලෙකට පහුරු යන්ඩ බැරිවෙයි." සේතන් අධියා කිවේ ය.

මට නිතුණා. මෙහෙම වහින කොට ගා වනුරත් එයි. බාජපා ඉද ගත්තේ ය. සේතන් අධියා ද ලොටි බංකුවේ වායි විය.

"කදන් වික බැත්ද ද?" ජයසේකර ඇති ය.

"බැත්දා. ගහ ගෙන යයි ද දන්නේ නැ." සේතන් අධියා මුළන් හේප්පුව අතට ගනිලින් කිවේ ය.

"නාපාවල පොයි රාජ්‍යාමි කැලේදී බය වෙලා තොවිල් කරනවුලු." වික වෙලාවකට පසු සේතන් අධියා කි ය.

මම මහුගේ කතාට භාදින් අසා ගන්නට මහු අයලට ගියෙමි.

"මෝභාකට බය වෙලාද?" බාජපා ඇපුවේ ය.

"යකෙක් ගැහුව කියන්නා. මහ ලොකු තොවිලයක්දු"

"නරක වැඩ කරන කොට පොලියියන් උසාවියන් දැඩුවම ලැබෙන්නේ නැත්තා. යක්කු හට ඒ වික කරන්න එපායැ." බාජපා ඩිනාසුන් ය.

ඉස්තෝති ව ඔවුන් කතා කළේ පොයි රාජ්‍යාමි හරක් භෞරකම කරවන සැටි ය. කැලේ ගස් කපන සැටි ය. භෞරකම් පත්තා කුඩාලන් පත්තා කුඩාලන් හැටි ය. මැණික් ගල් ලැබුණු විට අනෙකුන් වංචා කරන සැටි ය.

"ಅಳ್ವಾಡ ಲೈಫೀ." ಈಗಾಗೆ ಅವನು ಸಿದ್ದಿ ಕರಣಕ್ಕೂ ನಿಖಲಾಪೂರ್ವಕ ಇ.

ඒම සියලු ගායාචිත්‍රීය සහ සුම්මූහිකිරීම ක්‍රිම්‍ය මට්ටම් උග්‍රවීමෙන් ය. එසේන් අවෝ වැශය තීක්‍ර ගෙදවීන් පිට යා ලකා පැහැදිලි. ඇවියක් නො හඳුරු ඇත්තාත් ඉහළා ගෙනා මිලද්‍රව වැශයෙන් පිළිබා මිශ්‍ර වැශෙන් තීක්‍ර ය.

නිල පැහැරී සුදුරු ලබය වෘත්තරෙන් පිළෙයි. මිශ්‍රණෙන්ම ගා මිනිඩත් මෙහේ ඇත් උස්සා කු ගසන්නා යේ මෙයාම් තස්විල ආධික පමණක් යම්මාමට පෙනෙයි. ඇමුණු රු කා පහදට පෙමෙලයි.

එදා යේ තං සිජලත් දැනීය. ගොඩවිස්ජස් “සුරපු පුවාත් පුවාත් පුවාත්” යුතාවිත් හඩුන්හාටි වින්හා. උන් පැමු හසුන්නෙන් දැඟ වෘතුවරන් යට වූ ඇයිනි. ගා වෘතුර ලුග ඇතැයි මට සිතියා. මිට පෙර ගා වෘතුර ආ විට මරු හා ගොඩස්ල් ගොටි පැහැරු පැදේ පැහැරු මෙන් මතකයට එයි. අමි ඇතැම් දිනයක මරුවට තැබී වෙළ මැදදට යන්නෙමු. බේලුවට මරුව සිල්වා ගොඩිට පින්නෙනාමු. එහෙත් පිළුණු මරුව මිතුන්නාට ගොන් වෘතුර සිජ ගොට එහි තැබී එයි. කටය් දිනයක ගොඩස්ල් ඔදෑන් එක් ගොට ලැබුවලින් බැඳ පැහැරු නො පැදීනෙනාම.

ଶାର୍ଵିକୀୟ ପିଲିକାନ୍ ରିପିର ପିଲିକି ଏହି ଓ ନୀତିରେ ଦିଇ
ଆ କରିବି ମୁଖ୍ୟ ବାଜର କାନ୍ଦଳୀ ଥାବିଲିବି. ମତ୍ତୁ କୁଷମନୀତି
କ୍ଷେତ୍ରର ପ୍ରତିକର୍ତ୍ତା ଯାଦିର ଉଲ୍ଲାସ କାନ୍ଦଳା କାନ୍ଦଳା ଥାବିଲି
ଶାର୍ଵିକୀୟ ଦର କି କେତୀଙ୍କଣ ଅମିତ୍ସ କାନ୍ଦଳି.

පෙරෙනාන ගොඩ් මානායක වූමය මෙර පැහැදිලි ජල පාද ය. කුසිරු පිටිවී මැතිගලා පියල්ල යට් සර ගෙන මාවිනුර ගලා ඇත. ඇත ගෙවිල්ල විභා පම්පක් පෙරෙනායි. එ දහු. මහු තුවිට. ගෙ ගොඩ විභාර් පාවියි.

ఆం అణాదిన్ అణాదిన్ ప్రకృతి అపావిలచిలఁఁ అయి
ఎడుకుపు ద్విరిషులు ల్లింగాలై. అభ్యాసఁ అయి మంచిభూమి ఇవి లీ

නැතැන් ඉඩමේ වැයි කොරසක් යට ය. මෙ කුරසා ජ්‍යෙ
දවැන් සාරවා ගතිම්. මූලයේ අම්තා බාධානාක් රැකක් පිටිය
ඩිජ්ජේ ය.

"ହରକ୍ଷେ ଯାଏ କର ଅବଳ୍ୟ." ଅପାମିତରି ଶିଳ୍ପରେ ରୁଦ୍ଧ ଏବଂ
ଗୋଟିଏ ଦୈତ୍ୟ ଯ.

ලංකාවලින් ගස වැද හරක් ටෙකුරට යට එම මිත් උපකා
ගෙන චලා කිවියහ.

“ଦୁଃଖମର୍ତ୍ତା କାରଣ, ଦୁଃଖମର୍ତ୍ତା ହୁଏ” ଓ ଯା କାହାରେ

පොවිලයිල අම්මා තාත්ත්ව ද හරක් තාල අසලට දැඩින. මමන් පොවිලයින් පිහියා ගදුකාන් යෙහෙන විදාහම පැන්ගතාතු. පාත්දර සිහළේ අපි දිය යට කිමිලදීමින් හරුණුත්තේ ලඟා කැපුවටතු. හරක් ගොඩිර පිනා දියෙන, පොවිලයිල අම්මා පොරටි සිටි ජරදද යෙහෙන වසු පැටවුන් එස දැඩිවා ය.

"କୁମରାଜିର ଲଳନ୍ତଙ୍କ ଦର୍ଶନ?" ଅତି ପ୍ରମାଣିତ

"ଅର୍ଥାତିକ୍ଷେ ଯତ୍ନିଲ ଲୁ ଅର୍ପିଲ ଦୂରତ୍ତ.

ඇපාදිජවීග ගයදර දැඩැවී ප්‍රශ්නීන් හරවා සිංහ පරුව
ර්ස් වර්තමාන ද ආකාල්ලාව ර්ස් වර්තමාන ද දියට යෙත අ
අපි ඉතා ඉක්මනීන් මරුව විශ්වදායු. මරුවට එ සිදුර්තාව
ආකාශභාල්ල; උණ කර ව්‍යක්ත කර විදියම් යෙදීමට අපට හතු
මුළුව පූජ වේලාවති. ඉක්මනීන් අපි හම්බ් ඇදා යෙහෙන
වේගභායන් පුරුව ප්‍රශ්න්හාට විශ්වයි.

"පරිශ්චාමත් පුද්ගල" ලබාධිකරණ දීමේ සැස ගෙවීම් ය.

සුමත්‍යාපිටි ගහය අභ්‍යලව වී යාචිකුර දදය මිලා
සිවිෂයේ ය. අප මරුවේ ලා කරන්නාවෙන් පෙර මූල්‍ය මුද්‍රාව
පැන ගැන්නේ ය.

ଶ୍ରୀମତୀ କନ୍ଦିଳା ଲୀ ପଟ୍ଟ ପଞ୍ଜାବୀ ମାଲିଦୀ, ଏହି ଶ୍ରୀ
କନ୍ଦିଳା ଅନୁଭବ ଉତ୍ସବାଳିତ୍ତି, ଯା ମି ଯତେ ଅବାର୍ତ୍ତ, କରିବିଲେ ଦଶା
ଶତିଭ୍ରମ, ଦୂର ପରିଷ୍ଵର ରଜ୍ଯ କରିବା ପାଇଁ କାହାର କାହାରିରେ

දුයි විජුරම් කුරුමිනි. පොඩි රාජ්‍යාලීමට ලකාවිල් තැවත් බව සිමට ද මම අමහක නො කළුමි.

තහිව තේවත් වන රේත් ආවිවිගේ පැල යට වි තිබූණ. ඇ පෙරිටයම උඩට භැංශි හඩුමින් සිටියා ය. අප ඔරුව ලං කරන් ම ඇ තමන් සතු ධනය වන පැදුරු මිටියත් තුන් සුඟු පොනත් රෝගන මරුවට නැංශා ය. අපි ඇය ගොඩිට ගෙන පාවත්මි.

වතුර කාද සැර වේත් ම අපේ සිත් තවත් දුඩී වෙයි. අප වතුරට බය නැතැ. ගෙත් පැන පිතු තිසා ජුවු ගැසු නිසා අපට ගංච්චුර සෙල්ලමකි. දන් දන් වැඩිහිටියේ ද මරුවල භැංශි එසා මෙහා යමින් විපතට පත් අයට උදවී කරනි.

මිරුව පැද යන විට ඇතැම් ගසක අතු ප්‍රස්ථෙන් බුඩුන්ගේන් බිලුප්‍රහ්න්ගේන් කෙදිරිලි ඇසෙයි. අපි උන් ද මරුවට ගන්නෙමු. නවත් විවෙක අප පත් වන්නේ ඇසිරුවිකට ය. ඇතැම් ගසක සරපයෝ ද වෙති.

ගංච්චුරින් අනාරු වූ විස්සක කරම දෙනා ලැයුම් ගෙන සිවින්නේ පාසල් ය. දර කැල්ලකට රණධු වි කොලාභල ඇති කර ගත් මැයි තොනා සහ පොයි නැත්දා ද ඇතුළුම් පදයකට කොලාභල වූ පොඩි මහත්තායා සහ සාමින් ද ගොස් ගෙයියකට ගුරී ගහ ගත් පිටිස් අප්පුහාම් සහ පැලිස් ද ඒ අතර මුහු. මුහුන් දන් සිවින්නේ සියලු වාද සේදා ඇත භාර එක විභාග්‍යෙන් යට ය.

"ම් සියත්නම් වැඩියි. දන් මේ මිනිස්සුන්ට කන්ඩ බොන්ඩිස් තැංි සිත්දා අපි සිමින් අර බැං වික ගෙනෙමු." මම සිළවීමි.

"මොන බැං ද?" සුමිනිරි ඇසි ය.

"පාල්කාරයන්ගේ භාල් පොල් කුනාපා සිහි ගෙ කොල. එහා මහ ණුයක් බැං. අපි රේඛ මෙයිස්කාරයාගෙන් ඇල්ලා ගනිමු."

"ඒක භාං භාං වැඩි. පොඩි ලුමින් ද්‍රාවිජ බඩින්නේ අඩනවා." සුමිනිරි සිළවී ය.

අපි ඔරුලේ යා භැං දුර ගෙවා එකැනු සිට කැංල රිංගා මෙයිස්කාරයාගේ පැලට පිශාලු. මුළු එවෙන්ද කොස් ඇට තමිනා පොල් කැලී සමාජ කමින් සිටියෙ ය. මුහුගේ පිගාලනන් අපිස් කොස් ඇට එක දෙක කුම් දමා ගනිමු.

අපි ආ කාරණය මුහුට විස්තර කළුම්. ඒ බැංවලින් කොටසක් ගෙන යාමට දෙන ලෙස ද ඉල්ලුවමු.

"අංය කොටසක් මොනව ද? ඒ බැං සිසි ඔදායක් ම. පාවිවිලි කළේ නෑ. භැම දෙයක් ම කිසිම අඩුවන් නැතුව සියෙනවා. රේඛ අනාරු මිනිස්සුන්ට දෙන එක භාං වි. කාගෙවත් බැං කුවුරුවන් පාවිවිවියට ගන්නාවට වඩා දාංන දෙන එක තමා භාං වි. මුළු සිළවී ය.

මුළු දදය අපි ආදරුයන් බලා සිටියෙම්. අප මුහුගේ න් සමුහන්නා විට මෙශ් ද සිළවී ය.

"නිවාඩු කාලළ පටන් ගන්න කොට සිටියට වඩා ලෙඛා මිනිස්සු වූකා නේද නිවාඩු කාලළ ඉවර වෙන කොට. දන් ඉස්සෙක්ල පටන් ගන්නත් ලෙ ඇති."

"මට දන් ලැයයි." සුමිනිරි සිළවී ය.

"අංය නිවාඩු කාලළක තුන් දෙනා ම මෙශ් එන්න මිනැ." මෙයිස්කාරයා සිළවී ය.

භාල් පොල් කුනාපා බැං තර තබාගත් අප පිටත මුදයේ මෙයිස්කාරයා දදය සිප වරක් ම භැරි බලුමිනි. ඇවත්කුව ඇත් ඇති ව මුහු මිදුලට වි අප දදය බලා සිටියෙ ය. අප කිසිවැනු ගො කනා ගො කළේ මුහුගෙන් ද කැලයෙන් ද වෙන විමට පිදු ටීමෙන් තටෙන් ගෙකය බලවත් වූ බැවිනි.

අපි ඉකා ඉස්සනින් මරුවට භැං පාසල ගොක් පැලිස්සියෙම්. අපේ මරුලේ ඇති බැං දුටු කවුරුත් සතුවටන්

විශ්මයටත පත් වුහ. බඩු ලැබූණු අයුරු අපෙන් බොහෝ
දදනා ඇසුව ද අප සිටේ නැත.

උප යෝජනා කළේ බඩු වෙන් වෙන් ව උයා පිහා
නා ගෙන සියලු දදනා එක් වි උයා පිහා ගෙන කන
මලස ය. ඒ සඳහා වැඩි වෙවාවක් ගත නොවූයේ සියලු
දදනාම එක් වූ බැවිනි. අපේ ගෙවල්වල කැම නිම තිබූණත්
උප තුන් දදනා ද කැමෙනී ඒ පොදු බත ය. ඒ බමනාහි අමුතු
රකයක් රි යයි උප කාටත් සිතිණ.

තංවිකුර පාසල් පැයි පෙම් පහළ පැයිය ලැගට
ගලා ඇත. එහැන් සිට බැඳු විට පෙනෙන්නේ මහ මූහුද
ඡාධ ගැඹු ලෙස ය. තව දින කිපයකින් මේ ජල කද බැස
යනු ඇත. එවිට පාසල් සිටින මිනිසුන් ද තම ගෙවල්
ඡදාවල් බලා යනු ඇත. ඒ වන විට නිවාඩු කාලය ද නිම
වන බැවිනි අප යළින් පාසල් ආ යුතු ය. මටත් සුමත් සිටිවත්
පාසල් ද ද එක විය හැකි ය. අපට දුක පොයිධී පාසල්
හැකි විම ගැන ය. ඔහු ද එක දිගට පාසල් ආවේ නම්
උප තිදදනා ම පාසල්දීන් හමුවනු ඇත. එක දිගට ම
ඉමගා ගැනීමට බැරි විම ගැන පොයිධී ද දන් නම් දුක්
විධි. දන් අප කාරෝත් දුක තුනි වන්නේ නිවාඩු හැම
විටක ම කිමදනාට ම එක විය හැකි බැවිනි. එස් එක් වි
යළිත් කාලයට රිංගිමට ලැබෙන්නේ කවදා දයි අම ඇගිලි
ගනිමින් බලා සිටින්නෙමු.

නිම